تقدير
ملي نه ملي

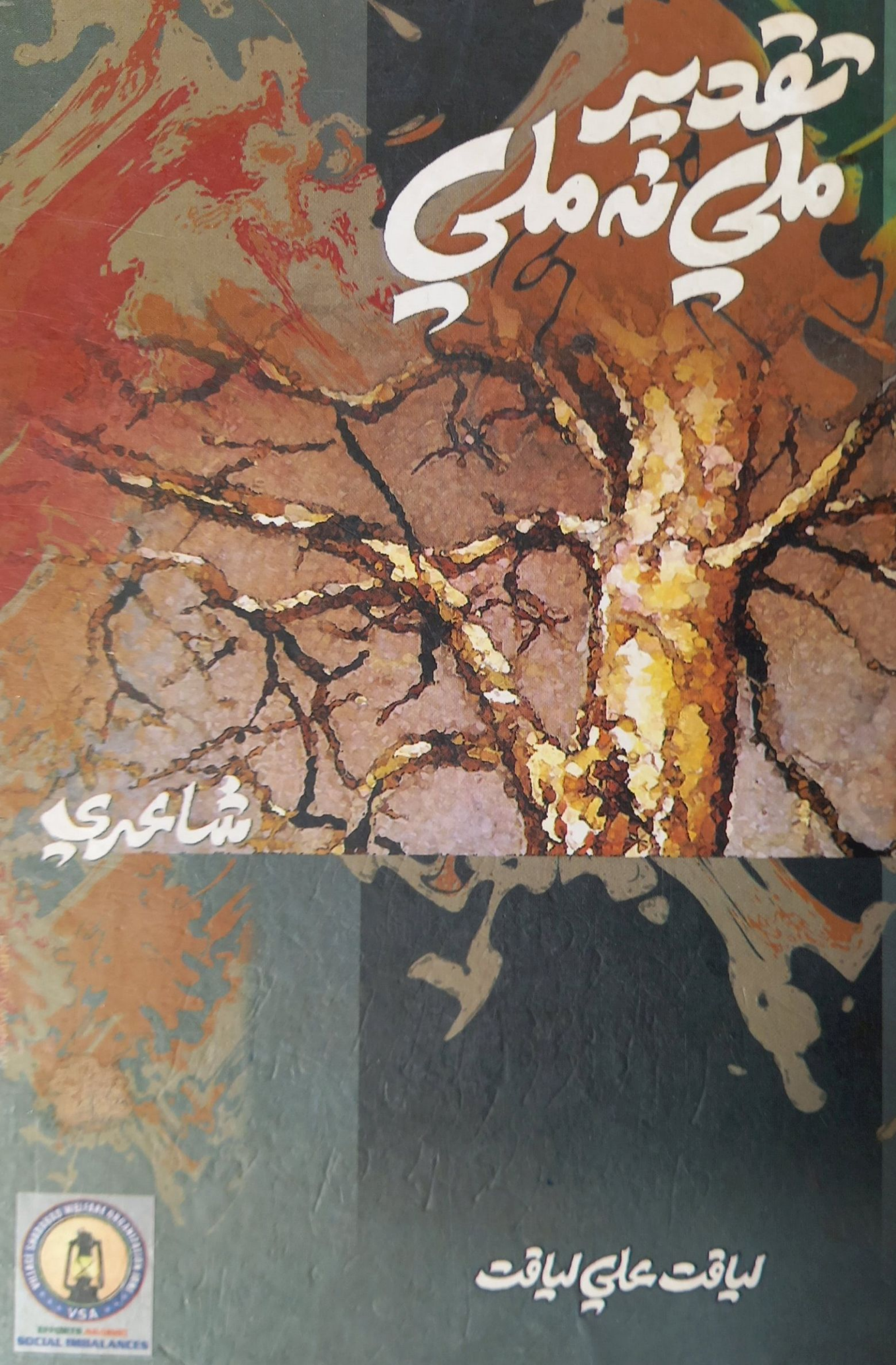

شاعري

لياقت علي لياقت

تقدير ملي نہ ملي

(شاعري)

لياقت علي "لياقت"

ولیج شاد آباد ویلفیئر آرگنائیزیشن

جوهي

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

كتاب نمبر

2

حق ۽ واسطا محفوظ

ڪتاب جو نالو: تقدير ملي نه ملي

سرجڻهار: لياقت علي "لياقت"

موضوع: شاعري

پهريون ڇاپو: 2007ع

ٽائيٽل ڊزائين: منور ابڙو 0334-3638363

ڪمپوزر: عبدالقيوم قاسماڻي

ڇپائيندڙ: وليج شاد آباد ويلفيئر آرگنائيزيشن جوهي

ڇپيندڙ: محمد علي ماجد

ڪاڇو پبليڪيشن. ڪراچي

0300-2879794

قيمت: 100 روپيا

ايڊريس

وليج شاد آباد ويلفيئر آرگنائيزيشن، جوهي

پوسٽ آفيس جوهي. ضلعو دادو. سنڌ

فون: 254740168 فيڪس: 254740098

E-mail: villageshadabad@yahoo.com

پاران ايم ايڇ پنهور انسٽيٽيوٽ آف سنڌ اسٽڊيز، ڄامشورو.

Digitized by M. H. Panhwar Institute of Sindh Studies, Jamshoro.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ارپنا

اُنهيءَ وقت جي نانءِ
جو خزان بہ آ بهار بہ آ،
جو درد بہ آ دوا بہ آ،
۽ ٿاهيندڙ بہ آ، ڍاهيندڙ بہ آ.

لياقت علي "لياقت"

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

فهرست

♦	درد جي دوا	لياقت علي لياقت	07
♦	پنهي جهانن جو باغي شاعر	اڪبر لاشاري	11
♦	جماليات جا رُوپ، سَروپ	تاجل بيوس	13
♦	وفا ۽ محبت جا شاعر	حميد سومرو	21

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

درد جي دوا

مان هاڻ شفاياب ٿي ويو آهيان!!
دل جي سُور مون کي انيڪ پلصراطن تان گذاريو.
اسان جي رڳن ۾ نئين گاج جو معتبر، ٺڪيدار پاٽي، پيرُون، آنيُو ۽ جوئر جي تمام لذيذ مِٺن ڳنن جو رَسُ موجود آهي. ڪالهه به، اڄ به!
نصيبن جي ڳالهه آ ته، منهنجو بيقرار، اڻ ٿانيڪو مَن، خبرناهي ته ڇا چاهيندو رهيو هو! منهنجي پيرن، ڪيترا لنگهه، ڏڳ لتاڙيا، مون ڪٽ ڪِٽ، پنهنجا سُور ڪان چُور لڳ، ڏُکندڙ سَنڌ، ۽ موجود هي جسم، به لمحا ساهي لاءِ پناهه ۾ رکيا. ياد جو گهڻو سفر ڪندي، ياد ٿو اچي: ”لاهوتي“ (منهنجو ياءُ) هڪڙي زماني ۾ هڪ ڪلام جهونگاريندو هو.

شير جهنگل ڪنون جلدي آءِ
وقت آيبي پهري دا

آءُ تنهن وقت فقط ستن ورهين جو مس هُئس.
اهي آلاپ، اُهي ٻول، مون کي پاڻ ڏانهن ڇڪي وٺندا هئا.
انهن جي ڇڪ ۾، آءُ سمورو ”سيڪ“ ٻڻجي ويندو هئس ته ڪاش! جيڪر لاهوتي بيهر تيهر اهي ٻول آلاپي ۽ آءُ اُهي بيهر تيهر ڪنن ۾ اُتاريان!! مان ڪچڙي وَهيءَ ڪان، پنهنجي سيني پائرن ۾ الڳ طبيعت رکندڙ ماڻهو هئس. (اڄ به آهيان) بيحد بيقرار، سمنڊ جيڏو خاموش ۽ لُڇندڙ به!!
طبيعت جي بيقراري، مونکان، ايران تائين پيادو پنڌ ڪرايو. مون شايد سُڪون پٺي ڳوليو الله درد جي دوا!! ڏکهي تلاش ۾ ايران

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڪان واپسي ڪري سِڌو لاهور هليو ويس. بيقراري ٻه مون سان گڏ رهيءَ تي چڙهي چُڪي هئي. اُت ٻه مون کي آرام ڪين آيو. واپس ساڳين پڌن ڏي موٽي آيس.

ستن سالن جي جمار ۾ "ڪاڇي جي هڪ ڳوٺ مان هڪ سانوريءَ جو ڪوهه تان پاڻي ڀرڻ ۽ منهنجو هر صبح سندس انتظار ڪرڻ ٻه اڄ تائين مون کي ياد آهي". مون جيڪو ڏگهو سفر ڪيو. اُن ۾ مون کي ٻنگڙن (آذانون) ٻه ڏيٺون پيون. مچ تي. تندن جي ڇهه تي. امام حسين ع جي ياد ۾ ماتم ٻه ڪرڻو پيو. سڪون ۽ شفا جو طلبگار منهنجو من اڃان ٻه بيقرار رهيو. مسجدن ۾ ويهي قرآن حفظ ڪرڻ چاهيم. شفا جو متلاشي منهنجو من اُت ٻه اڻ تانيڪو رهيو. پيچي نڪتس. ڪٿ ٻه خير خواهيءَ جو سايو نہ ڏسندي. اڪيلائي جو رڻ جناڳيندي جناڳيندي. اڄ جڏهن آءُ پاڻ کي بيپناهه حسرت سان ڏسان ٿو ت. سوچيان ٿو. ڪاش مان هِن جاءِ تي گهڻو اڳ پهچان ها!

هي اهڙي آتت گاهه. گهر آهي. جنهن ۾ جنت جي ڳهرج ٻه نہ ٿي رهي. مون پڻ کي ڪافي گهڻو وچايو آهي. تمام گهڻو پنهنجو زيان ڪري. دير سان ات پهتو آهيان. جت مون کي گهڻو اڳ ۾ رسڻ ڪپندو هو. مون عمر جو ڏگهو عرصو. طويل مسافريءَ ۾ گذاري چڏيو آهي. تمام گهڻيون نندڙيون محبتون ٻه ڪيون آهن. جيڪي فقط هڪ طرفيون ئي رهجي ويون. آءُ بيشڪ جمار جي ان حصي ۾ آهيان جنهن ۾ لوندڙين جا وار منهنجي جواني تي مرڪي رهيا آهن. پر منهنجي اندر جي ماٺهو مس جواني ماٺي آهي!!

ڏگهه سفر ڪندي. مون محسوس ڪيو ت. منهنجو بيقرار جيئڙو مون کان ڪجهه ڪرائڻ چهي ٿو. منهنجي دوستي جي حلقي ۾ ڊاڪٽر سڪندر ڪوسو ٻه هڪ روشن دماغ دوست آهي. ان

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

مون کي تمام سنا ۽ تمام گهڻا ڪتاب پڙهايا. ڪتاب پڙهي پڙهي، مون ۾ لکڻ جي لياقت اچي وئي. حقيقتن کي ويجهڙائپ سان ڏسڻ جي سگهه ۽ مطالعي جي خوارڪ پيدا ڪئي. پوءِ مون شاعريءَ ڏانهن ڌيان ڏنو.

مسجدن ۾ مولوين جي خدا سان نڳي ۽ مون اکين سان ڏسي ورتي ۽ حقيقتن کي اجهان وڌيڪ ويجهڙو ٿي ويس.

صوفين جي سنگت ۾ رهندي طبيعت ۾ تصوف سان تعلق پيدا ٿيو، هِتي مون کي روحاني سُڪونت نصيب ٿي.

مون قلم ۽ ڪاغذ سان گهاٽي ياري رکي ڇڏي.

تان جو پوءِ سنڌي ادبي سنگت جوهي جي ادبي ويهڪن/ ميڙاڪن ۾ شرڪت ڪرڻ لڳس. سنگت جو منهنجي شعر جي آبياريءَ ۾ وڏو عمل دخل رهيو آهي. خاص طور تي جن دوستن مون کي تنقيدي ۽ اصلاحي آويءَ ۾ پچائي راس ڪيو انهن ۾ نقاد ٿهيم، سائين بخش رند، جاني اسحاق ملاح، عزيز ڪنگراڻي ۽ عبدالحميد آس ٻيبر منهنجي وڏي ذهني، علمي، ادبي آبياري ڪئي آهي. خاص طور تي نقاد ٿهيم منهنجي شاعريءَ جو استاد محسوس ٿيندو آهي.

”تقدير ملي نہ ملي“ ۾ اوهان مون کي ڇڳي ريت ڏسي سگهو ٿا.

مان درد جي دوا ٿو سمجهان ”شاعري“ کي!! هِن ڪتاب جي تڪميل لاءِ وليج شاد آباد ويلفيئر آرگنائيزيشن سٺ جو بيحد ٿورائتو آهيان جن ڏِک ڊوڙ ڪري منهنجي پورهئي کي منظر عام تي آندو آهي. پنهنجي دوستيءَ جي حلقي ۾ مان، ڊاڪٽر حميد سومرو، وفا برهماڻي، عبدالحميد آس ٻيبر، عزيز رودناڻي کي بہ جس ڏيندس، جن هر وقت مونسان پنهنجو ساٿ نڀاهيو آهي ۽ مسيحائي بہ ڪئي اٿن.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

آخر ۾ مان پنهنجي ياڻٽي جاويد کي به ياد ٿو ڪريان جيڪو منهنجو گهاٽو يار به آهي ان جا به ٿورا مڃيندس. جنهن پڻ مون لاءِ ڪافي گهڻو وقت سيڙهايو ۽ منهنجي خدمت ڪئي آهي.

مون درد جي دوا کي ڳولي لڌو آهي. هي شاعري مون لاءِ درد جي دوا آهي. ۽ هاڻ مان شفاياب ٿي ويو آهيان.

لياقت علي لياقت

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

بنهي جهانن جو باغي شاعر

وليج شاد آباد آرگنائيزيشن پاران شاعري جو هي ٻيو ڪتاب جو هي. ڪڇي جي سر زمين سان واسطو رکندڙ آفاقي ۽ تصوف جي اثر ۾ رهندڙ شاعر لياقت علي لياقت جو ڪتاب ڇپجي پڌرو ٿي رهيو آهي. پنهنجي سماج جي مثبت تبديلي ۽ ترقي لاءِ جوتيل جنگ ۾ مختلف مورچن تان وڙهڻو پئجي رهيو آهي. تعليم، صحت، پاڻي کان ويندي ماڻهن جي روزگار ۽ بنيادي انساني حقن جي ڄاڻ ۽ انهن تائين رسائي خاص طور تي عورتن جا حق، عزت ۽ آجپي واري رهڻي ڪهڻي ۽ ماڻهن جي معاشي سگهه جي واڌ لاءِ تنظيم پاران گذريل ڪيترن سالن کان مختلف پروگرام هلي رهيا آهن. مثبت سياسي جدوجهد ۽ جمهوري قدرن جي بحالي لاءِ پڻ ماڻهن جي مختلف طبقن خاص طور تي نوجوانن ۾ شعور آگاهي جي ڪوشش ڪئي پئي وڃي.

ماڻهن کي انسان بنائڻ جو هڪ وڏو هٿيار ادب ب رهيو آهي. جنهن ۾ شاعري جو مقام تمام مٿاهون آهي. سٺي شاعري سخت جان ماڻهن جون دليون ڳاري ايترو ته نرم ڪري ڇڏيندي آهي جو اهي خلق لاءِ محبت ۽ همدردي لائق بنجي پوندا آهن ۽ ڪٽي وري ماڻهن جي سٽل ۽ ٿڌن دماغن کي ايترو ته گرم ڪري ڇڏيندي آهي. جو ڪنڌي جي ٽاندن جيان ڪو انهن جي ويجهو ويهي ب نه سگهندو آهي.

لياقت علي لياقت پنهنجي ذات ۽ فڪر کي جنهن وابستگي ۽ آزادي سان لکيو آهي، ان جي حوصلي ۽ همت کي سلام آهي. نه ته ماڻهو عام رواجي ڳالهه ڪرڻ کان پهرين ب ٽي دفعا سوچيندو آهي. پر هن ملنگ فقير زهر جهڙيون ڪڙيون ڳالهيون جيڪي هن دؤر ۾ ڪرڻ ڪنهن سياڻي جي وس ۾ نه آهن. اهي هن درويش ڪري

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڇڏيون آهن ۽ مان سمجهان ٿو ته تاريخ جي هر دؤر ۾ غير متوقع ۽ زماني جي سوچ سان ٽڪراءُ واريون ڳالهيون درويش صفت ماڻهو ئي ڪري سگهيا آهن، ڇو ته هو ڪنهن بني بشر کان ڊڄندا نه آهن. نه هن دؤر کان نه اڳين دؤر کان.

ٻنهي جهانن جا اُهي باغي ڪنهن ٽئين دنيا جي طلب ۾ زهر جو پيالو پيءُ، مرڪندي سوري جو سينگار بنجي ويندا آهن.

اسان جو هي شاعر ٽي درجا پرائمري پڙهيل آهي. ان جي باوجود هن وٽ اٿاهه علم آهي، اهو علم هن وٽ ڪٿان آيو؟ اسان جو هي غريب ڪاڇي واسي ڪنهن وڏي اداري ۾ به نه پڙهي سگهيو آهي. پوءِ به هن وٽ لفظن ۽ تشبيهن جو ايترو خزانو موجود آهي، ان کي ڪهڙو علم چئجي!؟

تمام ٿورڙا شاعر آهن جيڪي دل سان شاعري ڪندا آهن نه ته گهڻائي رڳو ٻين جا ڪتاب پڙهي. اکرن ۽ جملن کي اڳيان پويان ڪري ٻين جون بدّل ڳالهيون پاڻ سان منسوب ڪري پنهنجو نالو شاعرن يا ليکڪن جي لسٽ ۾ لکرائيندا آهن. ولیج شاد آباد کي تمام گهڻي خوشي ۽ فخر آهي جو اسان کي هن درويش صفت شاعر جو ڪتاب ڇپرائڻ جو اعزاز حاصل ٿي رهيو آهي ۽ اسان سمجهون ٿا ته هن شاعر جو ڪلام اسان کي اسان جي منزل ۽ مقصد جي جدوجهد ۾ هر اول دستي جو ڪم ڏيندو. اسان جي ڪوشش رهندي ته اسان ڪاڇي جي ٻين اهڙن قلمڪارن جي ذات کي به ڇپائي پنهنجي عوام تائين آڻيون ۽ ڪاڇي جي ثقافت، ڪلچر تاريخي جڳهين. قدرتي حسن ۽ ڪاڇي جي ٽيلينٽ کي اُڀاري ان کي سنڌ ۽ دنيا جو حصو بڻايون.

اڪبر لاشاري

صدر

وليج شاد آباد آرگنائيزيشن جوهي

Mob: 0300-3055631

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

جماليات (سُونهن، سوپيا) جا رُوپ، سرُوپ
جوڙيندڙ، لياقت علي لياقت

ماضي بعيد ۾، ڪو اهڙو زمانو به هو، جڏهن ادب (Literature) تخليق ڪرڻ جو مقصد ماڻهوءَ کي وندرائڻ ۽ عياشي سمجهو ويندو هو. اهڙو ماحول تلوار، خنجر، نيزي، ظالم، مظلوم، بادشاهه ۽ تاج (Crown) وارو ماحول هو. ارغونن، ترخانن، تاتارين، خلجين ۽ مغلن جي پيرن ۾ انسان جي جسم جا ٽُڪرا پيا لتاڙبا هئا. اهڙن تاجدارن جي تعريف ۾ شعر لکڻ سان شاعرن کي انعامن سان نوازيو ويندو هو. ڪجهه وقت اِهڙو به آيو هو، جو چيو ويندو هو، ته انگريزن جي بادشاهيءَ تان سج لَهي ئي نه ٿو. اهڙي قسم جي شاعريءَ کي ”درباري شاعري“ چيو ويندو هو.

اڳتي هلي ماضي قريب ۾ ”ادب جو زندگيءَ لاءِ هئڻ“ واريءَ وصف کي مڃتا مِلڻ لڳي. هن وقت، ادب جي وصف هِن طرح هئڻ لڳي آهي:

”ادب جو سماجي، فلاحي، فني ۽ سياسي تبديلين يا انقلاب لاءِ هئڻ“. غير ترقي يافتا سماج کي ترقي پذير ۽ ترقي پذير سماج کي ترقي يافته سماج يا معاشري ۾ تبديل ٿيڻ وارا ترقي ۽ خوشحاليءَ جا مرحلا ڏِسي، پَروڙي ۽ پرکي، هن وقت شاعرن کي هِن قسم جي مڃتا ملي رهي آهي.

"The poets are the harbingers of the scientists, politicians, social and welfare leaders".

(شاعر سائنسدانن، سياستدانن، سماجي ۽ فلاحي اڳواڻن جا نقيب يا رهبر آهن).

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سماج سُڌار ادب جي حوالي سان، محمد علي ماجد هتان مليل لياقت علي لياقت جي 131 غزلن ۾ مون کي چڱا، خاصا ادبي قدر يا خوبيون نظر اچن ٿيون. هتي اهڙين پنجن خوبين يا قدرن جي نشاندهي ڪجي ٿي، جي آهن:

1۔ استحصالي قُوتن جي نشاندهي ڪرڻ

هر سماج يا معاشري ۾ ماڻهوءَ جا ٻه طبقا ٿين ٿا، جي آهن: امير ۽ غريب، جن کي ڏاڍو ۽ هيڻو يا ظالم ۽ مظلوم ٻه چيو ويجي ٿو.

ڏاڍو، هيڻي جا حق ڦٻائيندو يا ڇنندو رهي ٿو. اهڙن جابرن کي ادب ۾ استحصال ڪندڙ (Exploiters) چيو ويجي ٿو، جن جي شاعر پنهنجي شاعريءَ ۾ نشاندهي ڪري، ڪتابن جي صورت ۾ اديبن ۽ پڙهندڙن سن گڏ. استحصالي ٽولن اڳيان ٻه آڻي رکن ٿا، ۽ ادبي محفلن ۽ ميڙاڪن ۾ ٻه ڪين دعوتون ڏيئي، پنهنجي آواز ۾ سندن اڳيان اهڙي نشاندهي ڪن ٿا، ته جيئن سماج مان برائين جي پاڙ پٽي، سماج کي برابريءَ واري درجي مطابق وڌ ۾ وڌ خوشحال ۽ پُر امن بڻائي سگهجي. اسان جي لياقت علي لياقت ٻه پنهنجي شاعريءَ ۾ استحصالي قوتن جي نشاندهي ڪري، ڪين غزلن جي گهاٽي ۾ پيڙهڻ جي ڪوشش ڪئي آهي. اچو ته سندس شاعريءَ مان ڪجهه مثال پيش ڪيون:

غير! ڪائي چُوپا ڪرين مون کي،
آءُ ڪوئي ڳنو ڪٽي آهيان!

دوستن ڪان ٿي خوف آهي بس،
دشمنن ڪان ڊنو ڪٽي آهيان!

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

اي انسان! خساري مان نڪري اچ تون،
ڪنهن آدم جو دشمن آدم نه رهي هاڻي.

اسان ڪين ڪنهن جا ته ڊاڻا محل،
ڇو ڪنهن جون اسان جي ڪکن ۾ اکيون؟

ماٺهو ماٺهوءَ کي ڪيئن وڍيندو آ،
دوست! مون کان نٿو بصر وڍجي!

هٿوڙو ۽ ڏاتو هٿن ۾ ڏسان پيو،
بهارن کي ايندي چمن ۾ ڏسان پيو.

هي مظلوم هاڻي خبردار آهي،
مان ظالم جي قسمت ڏچن ۾ ڏسان پيو.

لياقت علي لياقت جي غزلن ۾ ڪي غزل اهڙا به آهن، جي سڄي جا سڄا سون جهڙا آهن، جا شاعرن ۾ گهٽ خوبي هوندي آهي. وڏي ڳالهه هِن طرح آهي ته غزل جو هر مصرع حقن ڇنندڙن جي نشاندهي ڪري ٿو، يعني ڪبوتر وانگر هڪ ئي موضوع ڏانهن اُڏامندو نظر اچي ٿو. اچو ته اُهو سڄي جو سڄو غزل هتي ڏيندا هلون:

اڄان وچ ۾ آهيون ڪنارو ڪٿي آ،
امن، آجپي جو نظارو ڪٿي آ.

تو ناهي جا بجلي انهيءَ سان به ڇا ٿيو،
تريو ڏيهه تان ڏس انڌارو ڪٿي آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڪڏهن سمنڊ ٻوڙيو، ڪڏهن زلزلن ور،
اجهان آدمي هي سگهارو ڪئي آ.

اجهان جيل جڳ ۾ اجهان حال ساڳيا،
زماني ۾ آيو سُڌارو ڪئي آ.

سڄي سنڌ منهنجي اُجايل اُجايل،
رڳو ٿر ۾ ڪاڇو اجارو ڪئي آ.

گهڙي هڪ فڪر جي صدين کان مٿانهين،
اسان کان ڪو زاهد پلارو ڪئي آ.

ڏجان ڪونہ ٿو ڪو ڪُسڻ کان زمانا!
ها، قاتل جو مون ڏي اشارو ڪئي آ.

هي مظلوم لياقت ڪُني تي پوَن جي،
ظلم پوءِ اسان کان، سگهارو ڪئي آ.

2- جمالياتي قدرن واري شاعري

جماليات جمال لفظ مان نڪتل آهي، جنهن جي معنيٰ حُسن يا خوبصورتي آهي. هِن قسم جي شاعريءَ کي پڙهڻ ۾ ڳائڻ سان تصويرون جُڙنديون آهن ۾ ذهن تي قدرتي منظر عڪس ۾ اولڙا جوڙڻ لڳندا آهن، جي عڪس ۾ اولڙا شاعريءَ جي جانِ ۾ ساهہُ پساهہُ سمجها وڃن ٿا. اڇو تہ اسان لياقت جي غزلن مان بہ اهڙا رُوپ، سُروپ هٿِ ڪيون:

اُها شام منڇر، ڪنول ياد آهي،
مون کي پيار جو هرڪو پل ياد آهي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

نہ طوفان آيو، نہ ڪي زلزلو ڪو،
ڪريو ڪيئن ھو دل جو محل ياد آھي.

اسان کي اوھان جون اکيون ياد آھن،
اوھان جي اکين جو ڪجل ياد آھي.

وِجهي پوئنر وينو گُلن ۾ اکيون،
اسان جون اوھان جي ٻُلن ۾ اکيون.

پري جام ميڪش پيئڻ آ لڳو،
اسان جون اوھان جي چپن ۾ اکيون.

وسيو مينهن ڪيڏو نيسارن ٻڏايو،
ندي تارِ آهي، ڪنارن ٻڏايو.

هِتي صفحي 100 تي وري ٻہ هڪ اھڙو غزل سامھون آيو آھي، جو سچي جو سچو غزل سونَ سريکو آھي، ۽ پڙھڻ سان جماليات جا رُوپ، سُروپ جوڙڻ لڳي ٿو. اچو تہ غزل جي رُوپن جو ديدار ڪندا هلون:

جَھڙ مٿان ليڪو ڪنوڻ جو، سينڌ تنھنجيءَ جيان لڳو.
هُو جا اندلٺ آ جُڙي، شايد اٿئي آرس پڳو.

نيڻ تنھنجا جڻ تہ تيڙو، پير تنھنجا جڻ ڪَتي،
باک جڻ تنھنجي بدن تان، اوچتو کسڪيو لَٽو.

واھ جو ڳاڙھن لٽن ۾ روپ تو آھي ڪڍيو!
ڪنھن گلابي گل مٿان، جڻ ماڪ جو آھين ڦڙو!

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ٻن پهاڙن جي وچان، گذري ندي جهڙيءَ طرح،
درد تنهنجو دل، جگر مان، ها ايئن گذري ته ٿو.

ٿر کي فطرت پيي پوڄي ٿي، هڪ ٿو لياقت پوڄي،
شام جي ڳاڙهاڻ نوڙي ٿو کي سجدو آ ڪيو.

3ـ جنم ڀوميءَ (Birthplace) جي هڳاءَ واري شاعري

شاعري پڙهڻ سان، شاعر جي اُن سر زمين جي به خبر پوڻ لڳندي آهي، جتي هُو جنم وٺي ٿو، ۽ ننڍپڻ گذاري، وڏو ٿئي ٿو. اهڙو هڳاءُ يا سڳنڌ لياقت علي لياقت جي غزلن ۾ به موجود آهي، جنهن جا ڪجهه مثال اِجهو هن طرح آهن:

سڄي سنڌ منهنجي اُجيل اُجايل،
رڳو ٿر ۾ ڪاڇو اجارو ڪٿي آ.

سنڌ منهنجي امان، اَبو مهراڻ،
آءُ ڇورو ڇنو ڪٿي آهيان!

ڪين مون کي گُل وٺيا پرڏيهه جا،
سنڌ! تنهنجي گاهه ۾ گم ٿي ويس.

ڪيئن پڙهان سقراط، افلاطون کي،
مان ته پنهنجي شاهه ۾ گم ٿي ويس.

مٽيءَ جو هجي ها، مچان ها ڪعبي کي،
پٿر مان سلو ڪو ڦٽو پيو نه هي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

4۔ مجازي يا عشقيا قدرن واري شاعري

هن قسم جي شاعري، اجتماعي قدرن (Collective Values) بدران، انفرادي يا ذاتي قدرن واري شاعري هجي ٿي. جا فقط شاعر يا ڪنهن ٻئي جي اندر جي آڳ اُجهائي ٿي. پر اها شاعري بلڪل اجتماعي ۽ وڏن قدرن واري شاعري ٿي وڃي ٿي، جڏهن ڪو به شاعر پنهنجي شاعريءَ ۾ ديس جي ڌرتيءَ، سورمن، سالارن، صوفياڻين اوتارن، تاريخي ڪردارن، شاعرن، ڏاهن ۽ ذات ڏٺين سان عشق ڪرڻ لڳي ٿو. لياقت پنهنجن اندر جي اُدمن جو اِجهو هِن طرح علاج ڪيو آهي:

چنڊ توکان چِٽو ڪٿي آهي!
انب توکان مِٺو، ڪٿي آهي!

هُو تہ هاٺي اجان پيو اُپري،
درد جو سج لٿو ڪٿي آهي!

سنگهي گل اوهان جو چپن تي رکيو،
سو منظر چمي مون اکين تي رکيو.

اسان جڻ خدا کي ڇهي آ وتو،
اسان هٿ جو تنهنجي هٿن تي رکيو.

هن اونداهي زندگيءَ ۾ روشني آهي اجان،
مون ۾ جو آباد ڪنهن جي عاشقي آهي اجان.

ماڪ جو قطرو هُيس هُن سمنڊ مون کي آ ڪيو،
ياد مون کي سا عنايت، عشق جي آهي اجان.

اکين سان پياريو نشي کان بچي پئون،
وٺو دل اسان کان خفي کان بچي پئون.

سِج آهين، جي ڏسين، چنڊ تي مان پوان،
لوڻ هان، جي ڇهين، کنڊ تي مان پوان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

5۔ استعارن (Metaphors) سان سينگاريل شاعري

شاعريءَ کي استعارن، علامتن، تشبيهن ۽ تمثيلن سان ٻه سينگاريو ويندو آهي. استعارو، سنڌي ٻوليءَ جي هڪ اُها خاص خوبي آهي، جا ڪنهن شيءِ يا ٻوليءَ جي وکر کي وڌ ۾ وڌ اوچو ڏيکاري، پرڪشش ۽ مانائتو بڻائيندي آهي. استعاري ۾ ٻوليءَ جا اهڙا وڏ ۽ ورجيسون ڪتب آڻبيون آهن، جي لغوي معنيٰ جي زمري ۾ نه اينديون آهن، پر ٻن شين جو پاڻ ۾ ميلاپ ۽ مٽانهين حد ڏيکارينديون آهن، جنهن مان ڪتب ايندڙ اهڙي اسم يا ضمير جي اهميت ٻه اُجاگر ٿيندي آهي، ته ڪٿي ڪنهن شيءِ کي گهٽائي ننڍڙو ۽ گهٽ اهميت وارو ٻه ڪيو ويندو آهي. ٻن لفظن اسمن يا ضميرن کي جوڙ، جي يا جا سان ڳنڍيو ويندو آهي. لياقت علي لياقت ٻه غزلن جي ديويءَ کي استعارن جا ڳهه، ڳنا پارائي، ويس، وڳا اوڍائي، اهڙي ڪوتا ديويءَ کي شاعريءَ جي ماڳن، مڪانن جي سونهن راڻي بڻائڻ جي ڪوشش ڪئي آهي، جا سچ ته شاعر جي جنم ڀومي ڪاڇي جي ”راڻي“ ٿي پئي آهي. پهرئين شعري مجموعي تيار ٿيڻ سان اهڙي راڻي وجود ۾ آئي آهي، اڳتي ته اجان گهڻو ڪجهه ٿيڻو ۽ پسڻو آهي. لياقت جا ڪتب آيل ڪجهه استعارا هن طرح آهن:

آرزوءَ جو وڻ، زندگيءَ جي عمارت، محنت ڪشيءَ جو پگهر، دل جو وطن، چين جو شهر، سونهن جو درياهه، درد جو سج، دل جو ڪعبو، پٿر جو وڻ، زندگيءَ جو ڏيو، اُميدن جا گل، رُوح جو راڳ وغيره.

تاجل بيوس

06 مئي 2007ع

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

وفا ۽ محبت جو شاعر لياقت علي لياقت

نه منزل، نه رستو، سفر پوءِ به آهي،
هيءَ دنيا نه منهنجي، فڪر پوءِ به آهي.
وني نه وني ڪو اڙي او زمانا،
رکيو مون وفا جو وکر پوءِ به آهي،
مڃان ٿو حقيقت پسند آهين "لياقت"،
زماني جو توتي اثر پوءِ به آهي.

منهنجي تهي جڏهن مولود ۽ ماهي يار دي گهڙولي ڳائڻ ۾ مگن هئي. تڏهن سنتر جي ڏهاڪي جي پهرئين اڌ ۾ 4 مارچ 1967ع جي ڄامشوري جي رنگ ۾ رنگجي ڪو جوهي آيو ۽ اچي سنڌي ادبي سنگت جوهي جو بنياد رکيائين. ٻاٽ واٽن تي ۽ گهگهه انڌيرن ۾ مشعلون ٻارڻ جي تمنا کڻي جوهي ۾ سنڌي ادبي سنگت جو بنياد وڌو. انهيءَ سنگت ۾ پوءِ غلام قادر سومرو عرف هوچي منهه مرحوم محمد بخش ٿهيم، اڪبر جسڪاڻي ۽ غلام قادر ٿهيم شامل ٿيا. ان وقت ۾ سنڌي ادبي سنگت محدود ماڻهن تي مشتمل هئي پر ان ۾ هڪ وڏو ڇال ۽ ابار 5 جولاءِ 1977ع ۾ نازل ٿيل ڦهري رات کان پوءِ آيو ۽ 1983ع جي پاپولر عوامي تحريڪ ۾ سنڌ اندر سياسي ڪارڪنن سميت اديبن ۽ شاعرن جي هڪ وڏي پوک ڪنيين جيان زمين جو سينو چيري ابري آئي. انهيءَ پوک جو هڪ خوبصورت گل جنهن هر طرف امن ۽ پيار جو هڳاءُ ڦهلايو. اهو لياقت علي لياقت هو.

لياقت علي لياقت ڪاڇي جي تاريخي ڳوٺ ٻرگهه بالا پرسان ڪٽي هڪ ننڍڙي ڪکائين جهوپڙيءَ ۾ پيدا ٿيو پر هن جو

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ٻالڪپڻ جوهي ۾ گذريو. هن جي جوانيءَ کي جولان ٻ جوهي ٿيا. هن جي هڪ اڻ ٽيٽي ۽ انوکي جاءِ تي اک لڳي. پوءِ هو محبت جي دنيا ۾ مگن ٿي ريو ۽ لياقت پنئور ٻنجي ڪنهن گل جي چو طرف ڦرڻ لڳو. جنهن جو ذڪر هن جي شاعريءَ ۾ ٻ آهي.

وجهي پنئور وينو گلن ۾ اکيون،
اسان جون اوهان جي ڳلن ۾ اکيون.

لياقت جي اڄ اڻ ڪٽ ۽ صدين تائين ڦهليل هئي. جنهن جو اظهر ساڳئي غزل ۾ هو هيئن ڪري ٿو.

ڏسن سونهن توکي چگي ڪنهن طرح،
هجن ڪاش ساري بدن ۾ اکيون.

پر هن جي پرديس وڃڻ واري پرينءَ سان چاهت شايد هڪ طرفي هئي. جنهن جو ذڪر لياقت پاڻ ٻ ڪري ٿو.

جنهن کي چاهيم ڪين. تنهن چاهيو ڪڏهن،
هڪ طرف جي دل لڳيءَ جو ڪين پڇ.

مذهب جي نالي تي هڪڙي لڏ پلاڻ سنڌ 1947ع ۾ ڏٺي هئي. ٻوليءَ جي نالي تي 1972ع کان پوءِ وقت وري هڪ ٻي لڏ پلاڻ کي جنم ڏنو. لياقت جي محبت چري ته هئي پر اها وقت جي بيرحمين اندي ٻ ڪري وڌي هئي ۽ اها پنهنجي محبوب جا پيرا ڪٽندي سنڌس ديس پهچي ٿي. محبت جي وچ ۾ ظالم زمانو ۽ مجبوريون ديوار ٻنجن ٿيون ۽ پوءِ اها محبت ڪيس واپس ماڳ طرف موٽڻ لاءِ چئي پنهنجون مجبوريون بيان ڪري ٿي ۽ پوءِ لياقت ڦتڪي ٿو پوي. هن جي ٻئي شاعري ان سسئيءَ جي ڪٿا آهي، جنهن کي وقت ويڻ ڏنا. زماني ظلم ڪيا. ڏيرن ڏهاڳ ڏنو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڪپيل ڪنل ڪڙا پاتل. ڪلهي ڦاٿو ڪنجرو، متو اگهاڙو ڪيو اڄ تائين ڪوڪاري رهي آهي ۽ پوءِ شاعريءَ ۾ اها رڙ ملي ٿي.

حال مون ڪان زندگيءَ جو ڪين پڇ.
هر خوشيءَ جي خودڪشيءَ جو ڪين پڇ.

يا وري هڪ ٻئي غزل ۾ انهيءَ تڙپ جو اظهار پيش ٿيل آهي.

درد آهن سچو ڪٿي آهيان.
لڙڪ پيتم اجو ڪٿي آهيان.

يا وري محبوب کي ميار آهي ته:

پاڻ هن آ ڦٽو ڪيو مون کي،
آئون هن ڪان چنو ڪٿي آهيان.

گلن جي شهر ۾ خوشبو، لاءِ سڪندڙ عشق جي زبان تي آهون ئي آهون آهن.

سڪياسين سڳنڌ لاءِ گلن جي شهر ۾،
اُجو عشق آهي حُسن جي شهر ۾،
لٽيا خواب سارا اسان جا زماني،
بچيا لڙڪ آهن اکين جي شهر ۾.

انهيءَ غزل جو هي بند ته تشبيهن جي معراج آهي.

چمڻ وقت گل هو هٽائي ويو جو،
چميون منهنجون تڙپيون چپن جي شهر ۾.

پنهنجو وڏيل لياقت ويجن هٿان ته چنٺو نه هو. ان ڪري هُن پنهنجي محبوب کان وڇڙڻ کان پوءِ هي ملڪ ئي ڇڏيو ڏنو. حافظ شيرازيءَ ۽ عمر خيام جي ديس ايران وڃي نڪتو. مشهد مقدس ۾ امام علي رضا ع جي روضي تي راتين جون راتيون روئي گذاريئين.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

مڪي ۽ مديني ۾ خدا تعاليٰ ۽ رسول صہ آڏو دانهون ۽ ڪرڪون ڪيائين تہ ڪيس ڪهڙي گناھ جي سزا ۾ وڇوڙو ۽ درد مليو آهي. جوهي ۾ بخاري بادشاھ جي درگاھ تي پورا ست ڏينهن ۽ راتيون بنا کائڻ پيئڻ جي مٿيون پريندي احتجاج ڪيائين ۽ انصاف گهريائين. سندس زهر ڀريل زندگيءَ ۾ ساغر جعفري جي آمد لياقت علي کي لياقت علي لياقت بڻايو پوءِ ڪيس شاعريءَ ڏانهن راغب ڪيائين. انهيءَ ساغر جعفري کي لياقت پنهنجو استاد سڏي ٿو. هن جي شاعريءَ تي اردو جي دل جلي ۽ غزل جي مهان ڪوي ناصر ڪاظمي جو اثر بہ آهي، جنهن جو هو پاڻ اقرار بہ ڪري ٿو. فيض احمد فيض ۽ احمد فراز کان متاثر ٿي هن اردو ۾ غزل بہ لکيا. جيڪي فرمائش تي ٻڌائڻ ۾ هو بلڪل نہ ڪيٻائيندو آهي. سنڌيءَ ۾ هي لطيف کان پوءِ استاد بخاري کان تمام گهڻو متاثر آهي. لياقت علي لياقت جي شاعري هن جي پنهنجي رام ڪهاڻي آهي ۽ انهيءَ ڪهاڻيءَ جي عينڪ سان هو سموريون شيون لکڻ لڳو آهي. هن جي شاعريءَ ۾ زمانو ۽ وقت بہ اسٽيٽس ڪو جون علامتون آهن. جن هن سان واهر نہ ڪئي هٿي ۽ نہ ڪيس انهن ۾ آسرو بہ هو. محبوب سان ڳالهائيندي هو ان کي منٿ ڪندي چوي ٿو تہ ٻيلي مون سان نهي پئو.

ڪو دل جي ڪعبي ۾ ويهي آ رهيو.
ڪيان مان ڇا ڪافر اٿي ئي نٿو.

لياقت جي نظر ۾ ماڻهو خدا آڏو پنهنجي غرض لاءِ جهڪن ٿا. محنت ۽ ايمن ڪيس نٿو جهڪائي.

وري ڪئي مشڪل آهي پيش آئي.
خدا تنهنجي آڏو جهڪڻ يد آيو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

لياقت پنهنجي خوبصورت ۽ دل ليائيندڙ شاعريءَ ۾ پنهنجي محبوب ۽ ان جي درد ۽ خدا سان شڪايت کي ڳايو آهي پر هن پنهنجي سنڌ کي به ڳايو آهي. 1977ع جي ڪاري دور ڪن پوءِ. آيل ٻيو نچال ۾ لياقت جا پاند به هڪ سياسي ڪارڪن جيان پسيل نظر اچن ٿا.

حال برباد سنڌ وانگي آ، چين دل جو قاتل لٽي جهڙو،
ڪو ڪتان، ڪو ڪتان پيو پٽي سنڌ کي،
ڏاڍ داٿي جيان پيو ڏري سنڌ کي.
جا اڳي ڪان گهٽي آهي مشڪل پئي،
دودي جهڙا ڪپن ڪي به ٿي سنڌ کي.
ڳول لياقت علي آجپو سنڌ جو،
پيار سارا ڇڏي لاءِ ڳلي سنڌ کي.

فيض احمد فيض، احمد افراز ۽ استاد بخاري محبت جا شاعر به هٿا ته هنن انقلاب ۽ محنت ڪش کي به ڳايو آهي. ان چوت جي بيماريءَ کان لياقت به بچيل نظر نٿو اچي.

ڪين مون کي ڪڏهن پلجي به چيڙجانءِ،
مان حشر کان وڌو ڪو حشر ٿو رکان.
ڪونه سگهندي سڪائي هوا ڪائي پيي.
من جو محنت ڪشيءَ جو پگهر ٿو رهان.

لياقت جو جنم ڪاڇي ۾ ٿيو. ان ڪري ڪاڇي جا رنج ۽ غم به هن کان ڳائڻ نه وسريا آهن.

سوا تو اجارو مان ڪاڇو رهان ٿو.
سڄڻ سانوڻيءَ جي گهتا ئي هلي آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڪاڇي ڪڻ ڪڻ پٽي تہ ڇا تي پيو،
سرڪ اڄ ۾ ڏنٺي تہ ڇا تي پيو.

هن جي هڪ وائيءَ ۾ ڪاڇي جي وسڻ کان پوءِ جو ذڪر ڪجهہ هيئن آهي.

مارو اٿيا توريون ڪٽي صبح سويرو،
سانگ ٿيا پيرون پڪا آءُ سڄڻ تون،
الا آءُ پرين تون،
ڪاڇو اُنو گاج آندو پاٽي پرينئڙا،
مازو وري ماڳ وريا آءُ سڄڻ تون.
الا آءُ پرين تون.

لياقت دنيا کان بي خبر ناهي ۽ هن جنگ ۽ امن کي بہ پنهنجي شاعريءَ جو موضوع بڻايو آهي.

جنهن ڪنسواءِ حياتي منهنجي مٺن جيان،
ڪاڏي ويو سو گم تي جڳ جي امن جيان.

دلدل جي خبر هوندئي بارود بڻي آهي.
انسان تون ڌرتيءَ تي هل پير سنڀاليندو.

سياست ۾ آيل اجوڪي مانڌر مايوسي ۽ سنڌ جا سور بہ لياقت جي غزل جو موضوع آهي.

ستل قوم پنهنجي ۽ مطلبي ليڊري آ،
غير آرام سان پيو لٽي سنڌ کي.
حال اهڙا اسان جا رهيا جي اگر.
ڌاريو ويندو اسن کان ڪسي سنڌ کي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سپ اڏيون چڏي سنڌ خاطر اچو.
جيئن بچائي وجهون تي ڪني سنڌ کي.

سنڌ ۾ ڪاروڪاري جي گندي رسم تي لياقت لعنتون وجهي ٿو.

حور ڪاري ڪري وڏئي ماري.
لعنتون تو جهل ڪان توتي.

لياقت جي شاعري جو معراج سندس غزل آهي ۽ انهيءَ غزل جي خوبصورتي سندس مڌرتا پڻ ۽ بي ساختگي آهي. جنهن کي پڙهي وجود جا سمورا مئل ۽ ستل ساز مندر جي گهنڊڻين جيان وجي اٿن ٿا.

درد محسوس ٿيو مزي جهڙو.
عشق پيو آ امان ابي جهڙو.
دل چوي ٿي غزل لکان اهڙو.
تنهنجي سهڻي بدن بگي جهڙو.

سمنڊ سوز جو آ سڪي ئي نٿو.
زخم عشق جو آ ڇٽي ئي نٿو.
گهٽو ئي هوا تي گهليس پيار ۾.
هو پٽر جو وڻ آ لڏي ئي نٿو.

درد وڪڻي دوا نہ وٺڻي آ.
عشق تنهنجي گلا نہ وٺڻي آ.
زندگيءَ مان اداس خوش آهيان.
تنهن خوشيءَ جي غذا نہ وٺڻي آ.
عشق منهنجو نبي خدا دلبر.
ڪنهن بہ ٻئي جي عطا نہ وٺڻي آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

عشق جھڙي گناھ لاءِ لياقت،
مون کي ڪنھن جي رضا نہ ونئي آ.

لياقت کي پڙھڻ کان پوءِ مون کي ڏاڍو ارمان ٿيو تہ مان ھن کي اڳ ۾ ڇو نہ پڙھيو. خوشنصيب آھي جوھي جنھن کي لياقت جھڙو خوبصورت ۽ اعليٰ شاعر مليو پر بدنصيب آھي لياقت جنھن کي جوھي وارا مليا. جيڪي اجا تائين سندس مواد کي سھيڙي ڪتاب نہ ڇپرائي سگھيا آھن. جڏھن مون ھي چند سٽون لکڻ لاءِ لياقت جي شاعري پڙھي تہ ان جي مٺاڻ، ترنم ۽ مڌرتا مون کي اھڙو محو ڪري ڇڏيو جو جڏھن آءٌ شاعري پڙھي رھيو ھئس تہ مون کي ائين محسوس ٿيو جڻ تہ ڪنھن ھندوري ۾ لڏي رھيو آھيان ۽ آئون سموري شاعري ھڪ ساھيءَ ۾ پڙھي ويس. مان سمجھان ٿو تہ ڪيس سنڌيءَ جو احمد فراز سڏڻ ۾ ڪا جھجھڪ محسوس نہ ٿي. فراز جھڙي ئي خوبصورت غزل سان لياقت تي لکيل لفظ لياقت جي شاعريءَ سان ئي ختم ڪيان ٿو.

ڪليل در رھون ٿا، نہ ڪڙڪاءِ اسان کي.
سياڻي نہ ھوندي، نہ وندراءِ اسان کي.
ھنر سڀ زمانو اسان کان سکيو آ.
جيئڻ جا طريقا نہ سمجھاءِ اسان کي.
وسائڻ پوءِ شايد توکان ڪرنہ پڄندو.
نريل ٻھ آھيون نہ پڙڪاءِ اسن کي.
اسن ڪنھن طرح سان ونون ھا تہ جوڙي،
مليا دل جا لياقت نہ ٽڪرا اسان کي.

حميد سومرو

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تو ڪان جڏهين تي موتبو آهي،
ڪئي پهر پاڻ ڳولبو آهي.

تون ئي منهنجي خيال ڳُل ۾ آن،
هر گهڙي تنهنجو سوچبو آهي.

روز دنيا پيچي اسان ڪي تي،
پاڻ ڪي روز جوڙبو آهي.

تو جيان تنهنجون سڀ سڪيون سُهٽيون،
من مگر توتي گهوربو آهي.

لڙڪ تڏهين ڪرن اکين مان ٿا،
دل ڪي جڏهين نپوڙبو آهي.

چونه "لياقت" سليان ديوارن سان،
حال ڪنهن سان ته اوربو آهي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

خاڪ دل جي ڪٿي اڇان اُڇلي،
ڇو نه تنهنجي ئي در وڇان اُڇلي.

عشق تون ئي سنڀالجان مون کي،
حسن مون کي ڪٿي متان اُڇلي.

حال مون کان پڇين تو ڪهڙو آ،
پاڻ کي ڪوهه ۾ ڇڏيان اُڇلي.

زندگي پوءِ ته چين آ منهنجي،
درد تنهنجو مگر سگهان اُڇلي.

شاعري پي عذاب ڏيندي آ،
ذات توکي ڪٿي ڇڏيان اڇلي.

نيٺ ڪيسين بچئون تنڻ کان تا،
هُو اسان کي پيو اڇان اُڇلي.

هوتو پنهنجي ڏيان مان اڇلي،
جڻ هو تو آسمان مان اُڇلي.

شوق ”لياقت“ پتنگ تيڻ جو آ،
خود کي آڙاهه ۾ ڏسن اُڇلي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

اَها شام منجهر، ڪنول ياد آهي،
مون کي پيار جو هرڪو پل ياد آهي.

نه طوفان آيو نه ڪي زلزلو ڪو،
ڪريو ڪيئن هو دل جو محل ياد آهي.

ڪُنو ديد سان ڪنهن نه قاتل چٽو ٿيو،
سو قاتل ۽ پنهنجو قتل ياد آهي.

اسان کي اوهان جون اکيون ياد آهن،
اوهان جي اکين جو ڪجل ياد آهي.

ڪٿيون دوست منهنجو جنزو ڍيو پٽي،
اوهان وٽ وڳا پٽي دهل ياد آهي.

بهارن کي ”لياقت“ ٿيا ڏينهن گذريئي،
چمن ياد آهي نه گل ياد آهي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

گلاب مهڪي، بهار سان تو،
۽ روح بهڪي پيار سان تو.

هي عشق آهي، اُلو نه هن سان،
عقاب ماري اَڏار سان تو.

هيءُ سچ ڪوسو، ايئن لڳي تو،
ڪري ڪو محنت بخار سان تو.

هي آدمي ڪير آ زمانا!
لڳي ته پروردگار سان تو.

لطيف تي ڪو اي سنڌ! تنهنجي،
سَلي حقيقت ڏنار سان تو.

ڇا قافلو تس ڪٿي وڃايو،
رُلي رڳو ڇو غبار سان تو.

خدا هُجي يا ڪو دوست "لياقت"،
ڪڏهن اچي ڪو پُڪار سان تو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

پيار مان جو انهن نهاريو تي،
تنهن گهڙي چو گلن نهاريو تي.

ڪونه آئي قريب منهنجي هوءَ،
ڪولي ٻانهون ٻڪن نهاريو تي.

سونهن توڙي رڳو ڏنو ڪٽ مون،
دوست دشمن سڀن نهاريو تي.

چونه نيڙي اچي سگهيا منهنجي،
ڏور ڪان ئي سڪن نهاريو تي.

شاعري! تنهنجي سوچ ۾ گم هئس،
زندگيءَ جي ڪمن نهاريو تي.

راهه ڪنهن جي مرڻ پڄاڻان ٻي،
ڪنهن جي ڪُليل اکين نهاريو تي.

توڙي جو خوش هئس مگر ”لياقت“،
هر خوشيءَ مان غمن نهاريو تي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

موسم بيقرار آئي آ،
هو چوَن ٿا بهار آئي آ.

هن تہ مون کي بُرو پلو ڪونيو،
چو زماني کي خار آئي آ.

نيڻ هُن جا ڇُمي سگهيو ناهيان،
توتي قسمت ميار آئي آ.

هاڻ ڪنهن جي نہ راهہ تڪٽي آ،
دل چيڏي انتظار آئي آ.

توکي پارت هجي قبر ڪاري،
ڪنهن جي تو وٽ ڇمار آئي آ.

هو ڪڏهن کو سڙي رهيو آهي،
تنهنجي هاٽي نهار آئي آ.

کهڪشائن تي تو رهان اڄڪلهہ،
ذات بڄجي اذار آئي آ.

ڪوڙ "لياقت" هيا زماني ۾،
توکي هن جي چو سار آئي آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تنها جيون اُباٽڪو آهي،
منهنجو تن من اُباٽڪو آهي.

اڻپوري آرزوءَ جو وڻ آهيان،
منهنجو پن پن اُباٽڪو آهي.

هُن کي ڪجهه پي مليو نہ مون کان آ،
منهنجو رهزن اُباٽڪو آهي.

ڪنهن جي پيري تڙي ۽ ٿهڪي پئي،
ڪنهن جو جوين اباٽڪو آهي.

چو نٿو آئينو ڏسين اڄڪلهہ،
تنهنجو درپن اُباٽڪو آهي.

چون برباد ٿئين اڄان ”لياقت“،
تنهنجو دشمن اباٽڪو آهي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تنهنجي مون ڏي نهار ڇا آهي،
تنهنجي نيڻن جي پار ڇا آهي.

تون سدائين گلاب رکندي آن،
پيٽ توسان بهار ڇا آهي.

تنهنجي مُک تان پگهر ڏنم ڪرندي،
سُونهن ۾ آبشار ڇا آهي.

تون ته مکڙي ۽ مان ڪومايل گل،
تنهنجو مونسان پيار ڇا آهي.

گل ڪڏهن ۽ ڪڏهن ڪنڊن جهڙو،
ڇا چوان آءُ، يار ڇا آهي.

تو نه ڪنهن جون ڪڏهن تڪيون راهون،
سمجهين ڪيئن انتظار ڇا آهي.

تون تو الله کان وڏو سڄين،
عشق تنهنجي جمار ڇا آهي.

ڪيئن تو "لياقت" چوين ته ڪجهه نه آهي،
نيڻين لڙڪن قطار ڇا آهي!؟

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

لڙڪ پنهنجا اُگهو مسڪرايو ذرا،
زندگي گيت آ گنگنايو ذرا.

نيڻ تنهنجا صبح جي نهارن جيان،
روشني تي ڪپي اک ملايو ذرا.

ڪنهن ڏنو آ مرڻ بعد ڪنهن جو ملڻ،
زندگي ۾ ڪڏهن ڳل لڳايو ذرا.

رات خاموش آ چنڊ پيي ماٺ آ،
پنهنجون چوڙيون پرين ڪنڪنايو ذرا.

دوست دشمن - نظر سان ڏسي آ رهيو،
دشمنن کي خبر هي پڌايو ذرا.

خوبصورت پرين روپ تنهنجو ڏسان،
رُخ تان پردو ڪٽي اڄ هٽايو ذرا.

پيار جي راهه ۾ چاڻءَ ”لياقت“ ڪئي،
جاڻ طئي ٿيو سفر وک وڌايو ذرا.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڪليل در رهون ٿا نه ڪڙڪا اسان ڪي،
سياڻي نه هوندين نه وندرا اسان ڪي.

هنر سڀ زمانو اسان کان سِکيو آ،
جيئڻ جا طريقا نه سمجها اسان ڪي.

اسان پاڻ لئه آ ڪڏهن ڪونه سوچيو،
هي جڳ خوش رهي پيا نه اُلڪا اسان ڪي.

اسان زندگيءَ جي ڪا اجڙيل عمارت،
رنگن سان اجايو نه جرڪا اسان ڪي.

هي قسمت مقدر توئي آهي جوڙيو،
خدا سان زمانا نه تڪرا اسان ڪي.

ڪٿي تون، ڪٿي هُو اڙي چنبڊ پاڳل،
ڪري روپ هُن جا نه بهلا اسان ڪي.

وسائڻ پوءِ شايد تو کان ڪونه پُجندو،
نريل باهه آهيون نه پڙڪا اسان ڪي.

اسان ڪنهن طرح سان ونون ها ته جوڙي.
مليا دل جا ”لياقت“ نه ٽُڪرا اسان ڪي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

دوست جيسين جهان ۾ آهيون،
هر گهڙي امتحان ۾ آهيون.

موت! تو وٽ اچي پڳا آهيون،
هاڻ بلڪل امان ۾ آهيون.

ڇو ٿي ٻي هنڌ زندگي ڳولين،
درد جي ئي سامان ۾ آهيون.

ٻنهي ڪاڳر وجود ٻيڙي ٿو،
هر گهڙي ڪنهن طوفان ۾ آهيون.

بي وفا سان وچن وفا جا ٿيا،
ڦاٿا پنهنجي زبان ۾ آهيون.

سادگيءَ جي ڪري اسان ”لياقت“،
ڪين ڪنهن جي ڌيان ۾ آهيون.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

مان وسيع هان، مگر مختصر ٿو رهان،
آءُ امتحانِ اهلِ نظر ٿو رهان.

عشق اسلام آ، سونهن پروردگار،
مان ٻنهي سان ڪني بي فڪر ٿو رهان.

هاڻ انسان ڪي ملڻو آرام آ،
آءُ حالات کان باخبر ٿو رهان.

ڪين مون کي ڪڏهن ٻلجي ٻي ڇيڙجان،
مان حشر کان وڏو ڪو حشر ٿو رهان.

ڪون سگهندي سڪائي هوا ڪائي ٻي،
مان جو محنت ڪشيءَ جو پگهر ٿو رهان.

هتي ئي ماڻي وٺان پنهنجي انصاف کي،
ڪنهن حشر جو ڇو مان منتظر ٿو رهان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

زندگي جو متن تنهنجي نيڻن ۾،
منهنجي دل جو وطن تنهنجي نيڻن ۾.

ناهي جنهن کي غرض بهارن سان،
او سجڻ سو چمن تنهنجي نيڻن ۾.

پار تن کي ڪري سگهان ڪيئن مان،
ست سمنڊ ٿا ڇلن تنهنجي نيڻن ۾.

تون سراپا ئي روشني آهين،
چنڊ تارا ٽڪن تنهنجي نيڻن ۾.

خوبصورت جهان تو سان آ،
روپ اُيرن لهن تنهنجي نيڻن ۾.

تن کي ”لياقت“ ڇڏي وڃي ڪاڏي،
سڀ ٿا رستا ڪٽن تنهنجي نيڻن ۾.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تو مَليندي سگھي ميت ھاري وڏو،
توکي ڪنھن جي آ اک تيت ھاري وڏو.

ڏار تنھنجي ڳچيءَ مان تيندي ئي پرين،
پيار ۾ ھاڻ لاڪيت ھاري وڏو.

مُند تحفا ڪٺي آئي آ گُل وري،
درد دل ۾ توبن چيٽ، ھاري وڏو.

نيڻ ايندينءَ ڪڏھن چين منھنجو ڪٺي،
ھنياڻ مون تنھنجي ليت ھاري وڏو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سڪيا سين سڳنڌ لئه گلن جي شهر ۾،
اَجو عشق آهي حسن جي شهر ۾.

لتيا خواب سارا اسان جا زماني،
بچيا لڙڪ آهن اکين جي شهر ۾.

ڏني ڪنهن اسان کي صدا پيار واري،
ٻاري ٻاهه ڪنهن آ ڪکن جي شهر ۾.

چمڻ وقت ڳل هو هٽائي ويو جو،
چميون منهنجون تڙپيون چپن جي شهر ۾.

اسان کان پڇين تو اسان جي حقيقت،
آهيون چند ليڪن انڌن جي شهر ۾.

اجايو قرين پيو اوسيئڙي ۾ ”لياقت“،
چريا! ڪير ايندو غمن جي شهر ۾.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڳالھ ماضيءَ جي پچاريو چو تا،
خاڪ دل جي ڪي اُڏاريو چو تا.

نيت سرزد ٿي خطا تي کهڙي،
پنهنجي محفل مان اُٿاريو چو تا.

بيوفا چونہ اوهان کي ڪونيان،
دل ڪسي ڏار گذاريو چو تا.

مان تہ برباد شهر جو منظر،
شوق مان مون ڏي نهاريو چو تا.

ڪين مَن! سار لڏوءِ ڪا جيئري،
لاش منهنجي کي سنواريو چو تا.

زندگي چار ڏينهن جي ”لياقت“،
پوءِ پريشان گذاريو چو تا.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

عشق تنهنجو بہ توڙ هوندو ڪو،
دل چريءَ جو بہ جوڙ هوندو ڪو.

زهريلا نانگ هن گهڻا ليڪن،
عشق جهڙو اروڙ هوندو ڪو.

دردا! تو ڪان پري رهيو جيڪو،
سوئي ماڻهو ڪيوڙ هوندو ڪو.

پهريون پيرو ملي محبت تس،
شخص خوش ڪوڙ هوندو ڪو.

هو درياءَ سونهن جو لڳو مون کي،
هن جو بہ ڪٿي تہ چوڙ هوندو ڪو.

ايئن حقيقت پسند رهياسين جي،
پنهنجي ڳالهه ۾ نوڙ هوندو ڪو.

ڦاٽو هوندو ڪٿي جُوالا تي،
منهنجي غم جو ولوڙ هوندو ڪو.

تنهنجي پيتا ڏيان مگر ڪنهن سان،
روشني جو نچوڙ هوندو ڪو.

يار ”لياقت“ چمن گهمڻ ويو آ،
اڄ گلن ۾ وڳوڙ هوندو ڪو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

چنڊ توکان چِٽو ڪٿي آهي،
انب توکان مِٺو، ڪٿي آهي.

هُن سان ڪيڏا پرين ڪندا آهن،
گل ب توکان سنو ڪٿي آهي.

تنهنجي لاءِ آ رات پرِ جاڳيو،
اي سج! هو سُتو ڪٿي آهي.

هو ت هاڻي اجان پيو اُيري،
درد جو سج لٿو ڪٿي آهي.

زندگي اختتام ڪي پهتي،
شخص ڪو گم يڪو ڪٿي آهي.

مون ب ”لياقت“ ڪڏهن هيو پيتو،
عشق ايڏو ڪڙو ڪٿي آهي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڏئي درد دل کي دوا ڪا وئي آ،
دعا پي ڏئي بدعا ڪا وئي آ.

ٽپيون چنڊ تارا وچان پيو زمانا!
مون کي ڏئي اڏارون ادا ڪا وئي آ.

نہ ڪاچو نڪي ٽر، سڃي سنڌ ڦاڪا،
سنگهي ديس سارو بلا ڪا وئي آ.

رهيو جهول خالي اسان جو محبت،
مري وقت جي چڻ سخا ڪا وئي آ.

نہ جنت نہ دوزخ وچان ڪجهہ بيو آ،
اسان کي بڏائي ڪتا ڪا وئي آ.

ڪڪر وار هٿس ۾ ڪنوڻ جهڙو چهرو،
لنگهي چڻ تہ ”لياقت“ گهتا ڪا وئي آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

چنڊ لاهي آڻجي ڪهڙي طرح،
پيار هُن جو ماڻجي ڪهڙي طرح.

ناءُ هن جي سان ناءُ منهنجو پيو،
دوستو واڪاڻجي ڪهڙي طرح.

چو بدلجي آن ويو ايڏو گهٽو،
وقت تو سان تاڻجي ڪهڙي طرح.

جيئن دوا بڻجي منهنجي ڪري،
درد کي سانڍاڻجي ڪهڙي طرح.

رات تنهنجا سڀ ستارا ٿا وٺن،
هو ستارو ڇاڻجي ڪهڙي طرح.

ڪوبه توکي ڪونہ آ سمجهي سگهيو،
عشق تو کي ڄاڻجي ڪهڙي طرح.

دل تني آهي ڪتولي ناهي ڪا،
تنهن کي ”لياقت“ واڻجي ڪهڙي طرح.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تو چيو ماٺ تو رهان ورنه،
ڳالهہ واڪي وڏي ڪيان ورنه.

ڪونه ٿو مخلصي ڏسان تو ۾،
ڪاڻ تنهنجي جيئان مران ورنه،

ڪير ڪونهي پنيان سڏڻ وارو،
اي مسافر موٽي پوان ورنه.

هاڻ ڳوٺن ۾ ڀي مزو ناهي،
شهر تنهنجو ڇڏي وڃان ورنه.

مون کي چانڊاڻ ٿي کپي هن جي،
چنڊ حاصل ڪري وڃان ورنه.

ڪير توکي ويهي پوءِ پرچائي،
حال "لياقت" توکان پُڇان ورنه.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

حال مون کان زندگيءَ جو ڪين پُڇ،
هر خوشيءَ جي خودڪشيءَ جو ڪين پڇ.

وقت مشڪل ۾ جو تنها ويو ڇڏي،
دوست تنهنجي دوستيءَ جو ڪين پڇ.

شوق ناهي ۽ نہ جيئڻ ڪلهن خفا،
زندگي هن وِچ ترِيءَ جو ڪين پُڇ.

نفرتن جو زهر وينو تو پيئان،
مون کان منهنجي مئڪشيءَ جو ڪين پُڇ.

سونهن سان آ، منهنجي ازلي چاهنا،
هي تسلسل عاشقيءَ جو ڪين پُڇ.

گم رهي تو جو سدائين پيار لئہ،
يار تنهن "لياقت" عليءَ جو ڪين پُڇ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

منهنجي قسمت ڪيڏي ڪسي نڪتي،
گار جهڙي آ دوستي نڪتي.

هُو جي اَجرا ماٺهو قلهوڙياسين،
تن مان ڪيڏي نہ گندگي نڪتي.

مون کي ناهي اونداھہ ڪنهن ماريو،
منهنجي قاتل تہ روشني نڪتي،

توھہ ايڏو ڪڙو ڪٿي آهي،
هي حياتي جيڏي ڪڙي نڪتي.

ڪونہ ڪنهن کي خدا ڪبو هاڻي،
ڏوھہ منهنجي جو بندگي نڪتي.

مُرڪون ”لياقت“ ڏئي ڪٿان توکي،
درد جنهن جي تہ زندگي نڪتي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

عشق وارن سان ويجهڙا نہ رهو،
جي رهو ٿا تہ اوپرا نہ رهو.

ڪجھ لڪائي رکو زماني کان
جيترا آهيو اوترا نہ رهو.

دردِ دل جي دوا ڪڏهن ٿيندوءِ،
هڪ زهر بڻجي اوتبا نہ رهو.

سادگيءَ کي ڇڏيو ڪٽي هاٽي،
دور بدليو آ بودلا نہ رهو.

يار کهڙي خيال ۾ آهين،
گڏ رهي مونسان، اوڙڪا نہ رهو.

پيار مونسان نہ ٿئو، ڪيو ٻئي سان،
پيار کان خالي کوکلا نہ رهو.

روئجي پر ڪڏهن ڪڏهن "لياقت"،
روز لڙڪن سان ڏوپبا نہ رهو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

بي وفا ته بي وفا سمجهي مون کي،
ڇا الئه تو دلربا سمجهي مون کي.

هو ڏسي مون کي وڃي ٿو زرد ٿي،
پاڻ ٿي ٿو ڇڻ گلا سمجهي مون کي.

ڇا ڇوان مان دوست اهڙي کي ڀلا،
خود خفا آ ٿو خفا سمجهي مون کي.

مان اُجالو منهنجو نالو پيار آ،
زندگي ۾ ڪو خدا سمجهي مون کي.

مان لکل هڪڙي "لياقت" آهيان،
بي لياقت ڇا ڀلا سمجهي مون کي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڏسي حال منهنجا محبت کي آئيو،
ٽٽل ئي سهي منهنجي حسرت کي آئيو.

ڏسڻ عشق کي تو پريشان چاهيان،
وري حسن پنهنجي شرارت کي آئيو.

کپي کونه جنت نه زاهد سان رهبو،
خدا کان اسان جي عبادت کي آئيو.

وٺي نيت ڪاڏي لڪي آ ويچاري،
ڳولي يار جلدي شرافت کي آئيو.

چون ٿا اجهو جاڻ آئي قيامت،
اسان پي ڏسون پر قيامت کي آئيو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سنگهي گل اوهان جو چپن تي رکيو،
سو منظر چمي مون اکين تي رکيو.

اسان کي نه ڏي تون بيو ڪو قسم،
اسان هٿ تنهنجي آ لٽن تي رکيو.

اسان جڻ خدا کي ڇهي آ وتو،
اسان هٿ جو تنهنجي هٿن تي رکيو.

ڪارو چنڊ آ يا اڇو چنڊ آ،
هي ڪنهن فيصلو آ انڌن تي رکيو.

اڙي وقت ڪيئن مان ڪا ساهي ڪٽان،
اجان بار آهي ڪُلهن تي رکيو.

اسان ڪهڪشائون ڇهي جڻ وتيون،
اسان هٿ جو تنهنجي بدن تي رکيو.

بري باهه "لياقت" ڪڌهن پاڻ آ،
هوندو ڪنهن نه ٽانڊو ڪکن تي رکيو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

درد آهن، سَچو ڪٿي آهيان،
لڙڪ پيتم، اُجو ڪٿي آهيان!

پاڻ هن آ ڦِٽي ڪيو مون کي،
آءُ هن کان ڇنو ڪٿي آهيان.

سور جيڏا ڏنا حياتي! تو،
آءُ ايڏو رُنو ڪٿي آهيان.

غير! ڪائي چُوپا ڪرين مون کي،
آءُ ڪوئي ڳنو ڪٿي آهيان.

دوستن کان ئي خوف آهي بس،
دشمنن کان ڊنو ڪٿي آهيان.

سنڌ منهنجي امان، ابو مهراڻ،
آءُ ڇورو ڇِنو ڪٿي آهيان!؟

تنهنجي لاءِ ٻ، آءُ سوچيان ڪيئن،
زندگي! هڪ ڪنو ڪٿي آهيان.

پيار، تحرير آ لکي ”لياقت“،
آءُ ڪورو پنو ڪٿي آهيان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سمنڊ سور منهنجو، سگهي ئي نٿو،
زخم عشق جو آ چُٽي ئي نٿو.

ڪو دل جي ڪعبي ۾ ويهي آ رهيو،
ڪيان ڇا مان ڪافر اُٿي ئي نٿو.

گهٽيون ئي عقل جون ڪتاٽيون ڪاڏهن،
نشو نيڻهن تنهنجو ٽُٽي ئي نٿو.

گهٽو ئي هوا تي گُهليس پيار ۾،
هُو پٿر جو وڻ آ لڏي ئي نٿو.

ڪٽي چنڊ تارا مان آيس گهٽا،
پرين! روپ تنهنجو جڙي ئي نٿو.

رڙيوگوڙ وانگي سدا عشق آ،
مگر حسن ٻوڙو ٻُڌي ئي نٿو.

سمنڊ تي تو لهرن جون ٻانهون کوليان،
ڪنارو ٻکن ۾ ٻکي ئي نٿو.

اسان وٽ بہ مايا محبت جي آ،
اسان کي ڪو ”لياقت“ لُٽي ئي نٿو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

عشق! تنهنجي سفر مان آيو هان،
جتي نه نڪري قبر مان آيو هان.

ڳوٺ واروء! دوا ڪيو منهنجي،
گهاءُ ڪائي شهر مان آيو هان.

هُو شراب طهوُر زاهد جو،
مان پيئي هن جي نظر مان آيو هان.

ڇو ته جلدي ڏسين حقيقت تون،
خواب جي رهگذر مان آيو هان.

زندگي ڇو آ سوال اڄ تائين،
ڪير هان، ڪنهن نگر مان آيو هان.

اُت به ”لياقت“ مليو نه منصف ڪو،
آءُ ٿيندو حشر مان آيو هان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

مان وڻ تي نچان تون هوا تي هلي آ،
ڪنوڻ تي ڪنوان مان گهٽا تي هلي آ.

سوا تو اُجارو مان   چو رهان تو،
سجڻ سانوڻيءَ جي گهٽا تي هلي آ.

نٿو درد هاڻي سنڀالي سگهان مان،
ڪٽي آس دل مان لَڏا تي هلي آ.

تو سان عشق فرهاد جهڙو اسان جو،
تون شيرين جهڙي ادا تي هلي آ.

مخالف محبت جو مون ڪي پٺي پيو،
تون مون لاءِ جلدي دعا تي هلي آ.

ڪيڏو سُور دل مان اُٿيو رات ”لياقت“،
اجهو زندگي پي جدا تي هلي آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

زندگيءَ جي بهار گذري وئي،
ڪونه آئين جمار گذري وئي.

ڪٿ ٻڌي آسمان ڪنهنجرن تو،
هر دعا بيقرار گذري وئي.

تنهنجي نيڻن منجهان نہ پيتو سين،
عاشقي بي خمار گذري وئي.

دوست مون کي اچي سنڀالي ڪو،
هنيانءَ چيري نهار گذري وئي.

ڪونہ دنيا ٻڌي سگهي ٻوڙي،
دل چريءَ جي پڪار گذري وئي.

هاڻ ساڃيو جُنون ڪرنهي ڪو،
پنهنجي "ليئقت" اڏار گذري وئي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

درد محسوس ٿيو مزي جهڙو،
عشق پي آ، امان ابي جهڙو.

رات جو آسمان تارن سان،
هوبهو آ تنهنجي گهگهي جهڙو.

خاڪ جيون مزو اچي تو مان،
انب آهين مگر ڪتي جهڙو.

تو ملامتِ ضمير مان گذري،
چنڊ هُن ڪي لڳو ٻُجي جهڙو!

ڪو نه دنيا سگهي توڙي تنهن ڪي،
پيار پنهنجو سنهي سڳي جهڙو.

آءُ ”لياقت“ پناهه ڳوليون ٿي.
شخص وچڙي ويو اجهي جهڙو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

جڏهن ساهه پنهنجو پرايو لڳو،
هجڻ ماڪ، گل جو اجايو لڳو.

ڪٿي ٽار تي گل ٽهيو تي ايڏو،
هو وارن ۾ تنهنجي سجايو لڳو.

سمنڊ گهرو آهي، مگر سُونهن ۾،
ڦڙو ماڪ جو آ سوايو لڳو.

ويو ڪو پوڄن ۾ حقيقت ڪري،
الئه شخص سو ڇو وتايو لڳو.

ڏيو زندگيءَ جو سُڪو جاڻ ”لياقت“،
انهن وٽ اچڻ جو نه ساعيو لڳو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سمنڊ کو ڇولجي وري
پاڻ کي ڳولجي وري

بند سالن کان آ پيو
دل جو در کولجي وري

ڇا ڪپي زندگي بيو
کو ملي ڍول جي وري

درد کي لڙڪ آ کٽي
ديد ڇا ڇولجي وري

آدمي ننڊ آ اَچا
هُن کي ڏاندولجي وري

سونهن "لياقت" ڏسي ڪٽي
دل چري رولجي وري.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

غم ڪيو آ نڌال لياقت کي،
اجڙي ويندئي سنڀال لياقت کي.

سُونهن! تنهنجو چوڻ ڪندو شايد،
ناهي پنهنجو خيال لياقت کي.

ڪيئن ٿو لڙڪن منجهان اُجهائي اُڄ،
آهي حاصل ڪمال لياقت کي.

درد تنهنجي امر ڪيو آهي،
ڪير ڏيندو زوال لياقت کي.

يار پرديسي ڪيئن هُيو منهنجو،
اڄ هوا، ڏي حوال لياقت کي.

آهي سهمت لطيف سائينءَ سان،
ڪرڻ گهرجي وصال "لياقت" کي

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

لفظ ميڙي ڪنول لڪان توتي،
چنڊ جهڙو غزل لڪان توتي.

هُن جي نيڻن کي تون پسند آهين،
نت ڪو ڪارا ڪجل! لڪان توتي.

منهنجو قاتل، منهنجي محبت آ،
پنهنجو ڪهڙو قتل لڪان توتي.

ذات ”لياقت“ جي ساٿ ڏئي منهنجو،
هر گهڙي هر مهل لڪان توتي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

درد وڪڻي دوا نہ ونڻي آ،
عشق! تنهنجي گلا نہ ونڻي آ.

بد دعائون قبول يارن جون،
دشمنن کان دعا نہ ونڻي آ.

هن سوا سانوڻي مُضر آهي،
ڪنهن اُني جي هوا نہ ونڻي آ.

ڪم ظرف دوست سان وري پرچان؟
سادگيءَ جي رضا نہ ونڻي آ.

ڏور تو کان ڪيئن ٿيان سائين!
وقت کان اڳ قضا نہ ونڻي آ.

ڪوڙ پوڳي چڪو اڳي آهيان،
هاڻ بي ڪا سزا نہ ونڻي آ.

عشق جهڙي گناهہ لئہ "لياقت"،
مون کي ڪنهن جي رضا نہ ونڻي آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تنهنجي پَر مان اُتڻ، ڏکيو آهي،
توکان وڇڙي جيئڻ، ڏکيو آهي.

هر گهڙي آس پاس ڪو تنهنجي،
پيار توسان ڪرڻ، ڏکيو آهي.

رونقون شهر جون وڻن ٽيون پر،
ڳوٺ تنهنجو ڇڏڻ، ڏکيو آهي.

عشق هوندو ڪٿيو زماني کان،
سَونهن! تو کان ڪٿڻ، ڏکيو آهي.

ڪنهن سبيا آسمان هوندا پر،
چاڪ دل جو سِبڻ، ڏکيو آهي.

بي وفا ڏي پيو وڃان سنيهيو،
ساڻ دل جو هلڻ، ڏکيو آهي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

لوڪ ڪافر خطاب بخشيو آ،
وقت سان گڏ هلڻ، ڏڪيو آهي.

ڪاش سمجهي وڃي ايئن سيڪجهه،
حال هن سان سلڻ، ڏڪيو آهي.

دشمنن ڪان بچيو وڃي ماڻهو،
دوستن ڪان بچڻ، ڏڪيو آهي.

اپ تي جُهڙ، مِينهن ٻيي اِجهو آيو،
هن جو هاٿي اچڻ، ڏڪيو آهي!

پاڻ ڪي ئي پتيو هوندو "لياقت"،
يار! توکي پتڻ، ڏڪيو آهي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

چَنڊُ، تارن کان ڪجهه لڪائي ڪيئن،
ڪوئي، يارن کان ڪجهه لڪائي ڪيئن.

مون ته سوچيو هُيو، لڪائيندس،
پيارُ، پيارن کان ڪجهه لڪائي ڪيئن.

ينئور سان دوستي اٿس سائين،
گُل به، خارن کان ڪجهه لڪائي ڪيئن.

مڙس مرڪي چيس، لڪي ڪائجان،
ماءُ، ٻارن کان ڪجهه لڪائي ڪيئن.

ڪيڏا ميوا رکيا هُيئن سانڍي!
وڻ به ٽارين کان ڪجهه لڪائي ڪيئن.

هُو جو ”لياقت“، حُسن پرست آهي،
سونهن وارن کان ڪجهه لڪائي ڪيئن.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

دوست مون کي نہ ستايو، مان نشي ۾ آهيان،
چئي نہ ويهان ڪو اجايو، مان نشي ۾ آهيان.

هُن کي نفرت آ نشي کان، هُو خفا ٿي ويندو،
ڪين دلبر کي ٻڌايو، مان نشي ۾ آهيان.

باھ واعظ ڪيو آهي، مان سڙان پَلَ ليڪن،
منهنجو مئخانو بچايو، مان نشي ۾ آهيان.

رات ڪافي ٿي چُڪي آهي مان وڃان پيو ڪاڏي،
پاڻ وٽ رات ٽڪايو، مان نشي ۾ آهيان.

چوڙ ٿا "لياقت" کي ڇڏيو حالتِ مدهوشيءَ ۾،
اڄ تہ مونسان ڪو نڀايو، مان نشي ۾ آهيان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تون گُل هجين مان ماڪ تي، تنهنجي مٿان وسندو رهان،
منهنجا پرين! تنهنجو بدن چُمندو رهان ڇُهندو رهان.

مان ڪا هجان آلي مٽي ۽ تون هجين بالڪ پرين،
مون سان ويهي رانديون ڪرين، هٿ تنهنجا مان چمندو رهان.

ڳاڙهاڻ بڻجي شام جي تو ۾ پرين گُم ٿي وڃان،
تنهنجي سُندر چهري منجهان ٿي باک مان ڦٽندو رهان.

ساوڻ جي جُهڙ جهڙا پرين، هي وار ٿا تنهنجا لڳن،
دل ٿي چوي تن ۾ تڪان ۽ ٿي ڪِنوڻ ڪِنوندو رهان.

مان ٿو سوچيان دلبر هجي ساگر سدا ڇُلندو رهي،
درياءُ ٿي تنهن ۾ هر گهڙي "لياقت علي" لهندو رهان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

هن اونداهيءَ زندگيءَ ۾ روشني آهي اڃان،
مون ۾ جو آباد ڪنهن جي عاشقي آهي اڃان.

اي حسن! تون جي اچين سجدا اتي سانديي رکيا،
مون کي ڪرٽي زندگيءَ ۾ بندگي آهي اڃان.

دوست بدليا مان نه بدليس، چونه بدليس ڇا ڏسيان،
وقت! مون کي پنهنجي پياري سادگي آهي اڃان.

مان وفا کي ڇونه ڳوليان، ڇا وفا ناهي رهي،
ڪيئن مڃان مان، چنڊ ۾ جو چاندني آهي اڃان.

ڪونه ملندين ڪونه ملندين وقت مونکي تو چوي،
پر اميدن جي گلن ۾ تازگي آهي اڃان.

ڇين دل جو تو لٽيو ۽ زندگي برباد ڪئي،
عشق تو سان پوءِ به منهنجي دوستي آهي اڃان.

ماڪ جو قطرو هيس هُن سمنڊ مون کي آ ڪيو،
ياد مون کي سا عنايت عشق جي آهي اڃان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سنڌ رڳو ڇو دنيا ۾ ظلم نہ رهي هاڻي،
پوري انسانيت لئہ ڪو غم نہ رهي هاڻي.

احسان حسنيت جو لاهيون ڪنهن بہ طرح سان،
او عذادارو! رسم ماتم نہ رهي هاڻي.

اي انسان خساري مان نڪري اچ تون،
ڪنهن آدم جو دشمن آدم نہ رهي هاڻي.

هي انسان حقيقت کان آگاهہ اڄهو ٿيو،
واعظ! واعظ تنهنجو مبهم نہ رهي هاڻي.

ڏاها تنهنجي ڏاهپ محدود رهي اڄا ڇو،
ايڊز هجي يا ڪينسر بي مرهم نہ رهي هاڻي.

وقت ڏسان ٿو "لياقت" مظلوم جي پاسي آ،
ظالم کي سمجهايو ظالم نہ رهي هاڻي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سونهن! تنهنجي چاھہ ۾ گم ٿي ويس،
پيار جي مان راھہ ۾ گم ٿي ويس.

مون خوشيءَ جي روشني ڳولي مگر،
درد جي اونداھہ ۾ گم ٿي ويس.

ڪين سنگدل دلربا تي ٿيو اثر،
پاڻ پنهنجي آھہ ۾ گم ٿي ويس.

مون پڇڻ ڪي آ پڇايو او لطيف!
باھہ ٻڏجي باھہ ۾ گم ٿي ويس.

ڪين مون ڪي ڳُل وٺيا پرڏيھہ جا،
سنڌ! تنهنجي گاھہ ۾ گُم ٿي ويس.

ڪيئن پڙھان سقراط افلاطون ڪي،
مان تہ پنهنجي شاھہ ۾ گم ٿي ويس.

زندگي تون بي وفا آن سُڌ اٿم،
ڇو تنهنجي ويساھہ ۾ گُم ٿي ويس.

دل پتنگ، "لياقت علي" ڇا لاءِ رکيم،
عشق جي آڙاھہ ۾ گم ٿي ويس.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تون تو پُڇين ديد منهنجي توڏي تڪي ڇو ٿي،
نگاهہ تنهنجي بہ جادوگري ڪري ڇو ٿي.

ڪٿي تو جهلجي اسان کي هي من، جو ڀنئورو آ،
گلاب! تنهنجي بدن مان سُڳنڌ اچي ڇو ٿي.

هي چنڊُ ڇو ٿو ڪڙي ۽ ڪليون ٽڙن ڇو ٿيون،
سڄڻ ڏسي تو کي منهنجي دل نري ڇو ٿي.

ها مان توکان پري ئي هليو وڃان شايد،
مگر مون کي هي محبت تنهنجي ٻکي ڇو ٿي.

توکي خدا نٿو سمجهان مگر اڳيان تنهنجي،
آ بندگي ڪائي اندر توکي جُهڪي ڇو ٿي.

ڪيئن مڃان نٿي چاهي مون کي هُوءَ "لياقت"،
نظر چورائي مون ڏي پوءِ هو ڏسي ڇو ٿي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڪڏهن عشق ڪنهن کان ڏنو ياد ناهي،
ڪڏهن سمنڊ لوڪو سُڪو ياد ناهي.

دعا کي دوا کان مٿانهون مڃان ڪيئن،
دعا سان زخم ڪو ڇُٽو ياد ناهي.

مٿيءَ جو هُجي ها مڃان ها ڪعبي کي،
پٿر مان سَلو ڪو ڦٽو ياد ناهي.

ڪڙو پيي چکيوسين مٺو پيي چکيوسين،
ڪڙو ياد آهي مٺو ياد ناهي.

سُتس ڪوڙ پيرا ٻَڪيو آءُ ”لياقت“،
چوان ڪيئن ڪڏهن رب کُٽو ياد ناهي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تدبير ملي آهي، تقدير ملي نہ ملي،
مون لاءِ قلم ڪافي شمشير ملي نہ ملي.

منصوبو رهان ٿو مان، ڪنهن پيار سندو جڳ ڪان،
بي درد زماني ۾ تعمير ملي نہ ملي.

مون خواب ڏٺو آهي انسان خدا ٿيندو،
سا تنهنجي ڪتابن ۾ تعبير ملي نہ ملي.

هي عشق زهر جو آ تاثير ۾ امرت آ،
نادان اُها توکي تاثير ملي نہ ملي.

سو پار ڪندو پاڻهي پرواهہ نہ آ هاڻي،
مون عشق ڪيو مرشد ٻيو پير ملي نہ ملي.

فطرت کي ڪري قابو قدرت کي ڪبو حاصل،
انسان جي ڪوشش آ تسخير ملي نہ ملي.

بس درد گهڻو آهي اندر جي اُجالي لئہ،
ٻي هاڻ اسان کي ڪا، تنوير ملي نہ ملي.

مون وقت جي ڪاڳر تي ڪجهہ آهي لکيو ”لياقت“،
سا وقت هٿان توکي تحرير ملي نہ ملي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

عشق سان مان اَٿي مِليو آهيان،
سونهن کي مان جُهڪي مليو آهيان.

ڇو تو سهڪان، مون کان پُڇين تو تون،
وقت کي مان ٻڪي مليو آهيان.

سنڌ! دشمن مليو هَيو تنهنجو،
تنهن سان سيني چڙهي، مليو آهيان.

ڪيئن سَجاڻي مون کي ٻه آئينو،
آءُ هَن سان چڙ‍ٻي مليو آهيان.

يارَ کي آ خبر، ڏکيو آهيان،
لوڪ سان مان کلي مليو آهيان.

وقت ساڃاهه پيي ڏني هوندس،
بي قدر سان وري مليو آهيان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سڄڻ سان ملڻ جا بهانا ٿو ڳوليان،
اکين جا مان سپنا سهانا ٿو ڳوليان.

سڄڻ سان ڪٽي هئس، سُکن سان ڪٽي هئس،
زمانا سي سُک جا، زمانا ٿو ڳوليان.

نہ هت جا رهياسين نہ هُت جا رهياسين،
ڪڍيا عشق جيڪي دهانا ٿو ڳوليان.

ٻڌا ڳوٺ نفرت، محبت لڏي وئي،
محبت جا مان آشيانا ٿو ڳوليان.

اڱيان سُور دل جا ٿيا جُهور "لياقت"،
وري سور تازا توانا ٿو ڳوليان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

مئڪشو! مئي کي احترام سان پيئجي،
وضو ڪري خدا جي پاڪ نام سان پيئجي.

هُو اڄ نہ آيو الاءِ ڇو ڪني پيئڻ وارو،
اداس شام آهي ڇو نہ شام سان پيئجي.

ساقي! توسان ڪني پيتو گهڻو اسان آهي،
تي دل چوي اسان جي اڄ امام سان پيئجي.

مئي هجي مئي سان گڏ حسين يي ڪوئي،
ڪڏهن ڪڏهن تہ ساقي اهتمام سان پيئجي.

بهار آئي وري آ جُنُونَ طاري آ،
پيئجي پيئجي ۽ سرعام عام سان پيئجي.

مِلو ڪڏهن اوهان ”لياقت“ سان هيڪلائي ۾،
پرين! اوهان جي اکين مان آرام سان پيئجي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

پيار توسان بندگيءَ جي حد تائين،
سات توسان زندگيءَ جي حد تائين.

ڪونہ جھلبو توکي پو يلي موٽجان،
ٿورڙو هل عاشقيءَ جي حد تائين.

رنجشن کي رنجشون ڏي تون رهڻ،
چو وڃي ٿو دشمنيءَ جي حد تائين.

پاڻ کي تنهنجي سپرد ٿو مان ڪيان،
هل وٺي ديوانگيءَ جي حد تائين.

مان سمنڊ مان صحرا ٿيندو ٿو وڃان،
ڄاڻ پهتس تشنگيءَ جي حد تائين.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

عشق تنهنجي سُرور ۾ آهيان،
آءُ ڪيڏو غرُور ۾ آهيان.

مون کي چيو تو شعُور ۾ ڳولين،
مان تنهنجي لاشعور ۾ آهيان.

جاڏي ڏسندين اوڏانهن هوندس مان،
تنهنجي نيڻن جي نور ۾ آهيان.

عشق پوءِ پي لُٽي رهيو آهي،
حسن! تنهنجي حضور ۾ آهيان.

زندگي جڻ سزا ڪٽيان پيو تو،
نيٺ ڪهڙي قصور ۾ آهيان.

دوستن کي مذاق جي ”لياقت“،
مبتلا آءُ سُور ۾ آهيان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

نگاهہ مون ۾ اوهان جو ڏيان ٻي هنڌ آ،
لڳي ايئن ٿو اوهان جو جهان ٻي هنڌ آ.

غير محفوظ پنهنجون ٿو چاهتون سمجهان،
پرين! اوهان جي اکين جي امان ٻي هنڌ آ.

عجب حساس طبيعت جو حال ٿيندو آ،
لُڇيس هتي ۽ ٿيو ڪو زيان ٻي هنڌ آ.

ها تون ڀہ ڳول خدا کي ۽ مان ڀہ ٿو ڳوليان،
تون مسجد و مندر ۾، مون گمانُ ٻي هنڌ آ.

شهر اجائي وڃين ٿو وٺڻ محبت تون،
انهيءَ تہ چيز جو پاڳل دڪان ٻي هنڌ آ.

ٿو وٽ نہ ٿس ڪا حيثيت اهوَ الڳ آهي،
مگر اي دوست هي ”لياقت“ مهان ٻي هنڌ آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

پيار هن جو اجان ٿو شڪ سمجهان،
ٿو نهاري، ڪلي ته پڪ سمجهان.

چنڊ جي مک تي داغ جو آهي،
تنهنجي ڳل تي پنهنجو ٿو ڇڪ سمجهان.

جو اُجالو آ صبح جي نيڻن ۾،
تنهنجي چهري جي ٿو چمڪ سمجهان.

بعد منهنجي تون سارجان مون کي،
دوست! تو تي اهو ٿو حق سمجهان.

هُن جو نفرت منجهان ڏسڻ مون ڏي،
ڪنهن ڪهاڙي سندو ٿو ڌڪ سمجهان.

ڪاڻ تنهنجي چريا! چريو هوندو،
آءٌ ٿو عشق کي سمڪ سمجهان.

مون کي ايڏو به غم نه ڏي ”لياقت“،
دل جي ڌڙڪن پيو ڌمڪ سمجهان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تون ٻه منهنجو نه ٿئين دل ٻه منهنجي نه ٿي،
زندگي چين جي پل ٻه منهنجي نه ٿي.

ڪون آئي اڱڻ منهنجي ڇم ڇم ڪري،
تنهنجي پيرن جي پايل ٻه منهنجي نه ٿي.

گيت مون ڪي ٻڌائي نٿي ڇا ڪيان،
باغ تنهنجي جي ڪويل ٻه منهنجي نه ٿي.

اڄ ڪُنو ڪنهن ڪري آ چڙيو پيار ۾،
ديد قاتل ڪا مڪمل ٻه منهنجي نه ٿي.

تو ته يوسف بچائي وتو کوهه ۾،
تو ڪان مشڪل خدا حل ٻه منهنجي نه ٿي.

بدنصيبن ۾ مان دوست ڳڻبس سدا،
ڪاٻه ”لياقت“ پوري طلب منهنجي نه ٿي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڪاچي ڪڻ ڪڻ پئي ته چا تي پيو،
سُرڪ اَچ ۾ ڏنئي ته چا تي پيو.

درد تنهنجو ڏنل هيو سائين!
جي دوا پيي ڪيئي ته چا تي پيو.

دو بدو ديد من ملاءِ مونسان،
چوري چوري تڪيئي ته چا تي پيو.

پاڻ آئينءَ نه چو بهارن ۾،
ڪنهن هٿان گُل مڪئي ته چا تي پيو.

پيار احسان ڪونه آ ڪنهن تي،
حق ادا هي ڪيئي ته چا تي پيو.

مان ته تنهنجو وجود ئي آهيان،
من پڪن ۾ پڪيئي ته چا تي پيو.

لوڪ لياقت جهڪي تو پتر ڪي،
سونهن آڏو جهڪيئي ته چا تي پيو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

وري دل چريءَ کي سڄڻ ياد آيو،
اکين کي به ٻيهر روئڻ ياد آيو.

پاڻيءَ کان جو ٻاهر ڏنم ڪنهن مڇيءَ کي،
ڪڏهن دل جو ڪنهن لئه لڇڻ ياد آيو.

ڪنوين گاج تي جو ڪِنوڻ رات پيارا،
انهيءَ وقت تنهنجو کلڻ ياد آيو.

هنئين شاڪ بجلي گهڙيءَ جنهن بدن کي،
مٺا! مون کي تنهنجو ڇُهڻ ياد آيو.

وري ڪائي مشڪل آهي پيش آئي،
خدا تنهنجي آڏو جُهڪڻ ياد آيو.

مري ڪو ويو اڄ جنازو جو نڪتو،
ته محفل تنهنجي مان اُٿڻ ياد آيو.

ڪٽيم رات ساري اوسيئڙي ۾ "لياقت"،
جڏهن تي صَبح پوءِ سُمهڻ ياد آيو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

وِجهي ينئوَر وينو گُلن ۾ اکيون،
اسان جون اوهان جي ڳلن ۾ اکيون.

پري جام ميڪش پيئڻ آ لڳو،
اسان جون اوهان جي چپن ۾ اکيون.

ڪڏهن شاعري منهنجي پڙهجان پرين،
رکيم تو ڏسڻ لئہ ستن ۾ اکيون.

اسان ڪين ڪنهن جا ته ڊاٺا محل،
ڇو ڪنهن جون اسان جي ڪکن ۾ اکيون،

ڏسان سونهن توکي ڇڳي ڪنهن طرح،
هُجن ڪاش ساري بدن ۾ اکيون.

سوا تو پريشان دل، دلربا!
قسم تنهنجو تولئہ سَتن ۾ اکيون.

ٻٽيو باغ ناهيان بهارن ۾ مان،
رُليون سونهن تولئہ گهٽين ۾ اکيون.

ڇوي ڪير تو کي ڇڏي هيءَ زمين،
وڌئي ڏور "لياقت" گگن ۾ اکيون.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تو ڪنوڻ سان جيئن ڪکر وڌجي،
درد ۾ پيو ايئن جگر وڌجي.

لِک پلي پر خيال سان شاعر!
سچ جو هِت تو اکر اکر وڌجي.

اهڙو اوزار چو نہ ناهين تو،
جنهن سان غربت سندو فڪر وڌجي.

ڪوڙ ڏاڻا پهاڙ تو ماڻهو!
ظلم جو چو نتو تڪر وڌجي.

ماڻهو ماڻهوءَ کي ڪيئن وڍيندو آ،
دوست! مون کان نتو بصر وڌجي!!

وقت "لياقت" تو واهہ جو گذري!
پنهنجو پيو تو پهر پهر وڌجي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

مان وقت جو ڪو ويراڳ آهيان،
نه جهاڳ مون ڪي اجهاڳ آهيان.

نصيب تنهنجا سگهان تو ناهي،
مان پاڻ لاءِ اياڳ آهيان.

هي موت پُٽڪي چوي ايئن پيو،
مان زندگيءَ جو سُهاڳ آهيان.

مون ڪي آلاپن ۾ ڳولجانءِ،
مان روح تنهنجي جو راڳ آهيان.

اِجهو پريون رات پيي اوباسيون،
اڃان ته ”لياقت“ سجاڳ آهيان!

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

عشق! اسان کي تاڻي ماريئي،
شام، صبح هر تاڻي ماريئي.

پنهنجي منهن سان ڪجهه به ڪرين ها!
سُونهن اڳيان چو آٽي ماريئي.

عشق! خدا پئي سمجهيئي خود کي،
نيڻن جي ڪين ماتي ماريئي!

باريڪ اجان چا مان ٽيندس،
ريشم مان پيي چاٽي ماريئي.

گمنام هيس ڪيڏو خوش مان،
مون کي چو واڪاٽي ماريئي.

پاٽي نه وسِنهن رُج ئي رُج آ،
”لياقت“ کي ڪٽ آٽي ماريئي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

وسيو ميينهن ڪيڏو نيسارن ٻڌايو،
نديءَ تارِ آهي، ڪنارن ٻڌايو.

اسان لئه ڪيڏي آ اوهان وٽ محبت،
اسان کي اوهان جي نهارن ٻڌايو.

خدا خوبصورت ڪيڏو آهي سائين،
آهي سنڌ امان جي نظارن ٻڌايو.

اوهان ڳالهه جيڪا لڪائي اسان کان،
اوهان جي شهر جي هزارن ٻڌايو.

ڇا هي شاهه منهنجو، ٻڌايو نه عالم!
نبي سنڌ جو آ، ڏنارن ٻڌايو.

وري پڻ م گم ٿي ”لياقت“ وياسين،
اڃان رات آهي، ستارن ٻڌايو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

چنڊ جاڳي پيو ڏس تون ڪيئن مان سُمهان،
درد ٽاٽي پيو ڏس تون ڪيئن مان سُمهان.

رات زاهد چوري چوري لوڪان لڪي،
بُت تراشي پيو ڏس تون ڪيئن مان سُمهان.

چنڊ منهنجا پرين روپ تنهنجو ڪري،
عشق آڇي پيو ڏس تون ڪيئن مان سمهان.

اڄ ٻه منهنجي خوشيءَ جي ٿي ڪمري منجهان،
غم ڪو جهاتي پيو ڏس تون ڪيئن مان سمهان.

آڳ مون "لياقت" جنهن جي اُجهائي ڪڏهن،
سوئي ساڙي پيو ڏس تون ڪيئن مان سُمهان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

دل تو وت وساريون ٿو وجي، اِجهو موٽيو،
هُو تنهنجي سِڪ قطاريون ٿو وجي، اجهو موٽيو.

سَڪون هن کي ڪٿي ٿو اچي سواءِ تنهنجي،
هُو پاڻ کي اُڌاريون ٿو وجي، اِجهو موٽيو.

هو مرندي مرندي حياتي حَسين دنيا کي،
پيار مان نهاريون ٿو وجي، اِجهو موٽيو.

ڦِٽائي ننڊ اسان جي، ايئن ڪيئن ويندو،
شهر سڄو اُٿاريون ٿو وجي، اِجهو موٽيو.

هو پيوگ منهنجا اي ”لياقت“ ڏسڻ ته اچڻو آ،
مون کي نشو پيئاريون ٿو وجي، اِجهو موٽيو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

مون ٻُڌيون ڪنهن پئي وات ڳاريون ڏنيون،
وقت هُن توکي ئي رات ڳاريون ڏنيون.

خودڪشيءَ جو سبب ڇا ڏسي توکي هو،
زندگي هُن کي حالات ڳاريون ڏنيون.

واهه جو آ صِلو، زهر مون کي مِليو،
پنهنجي ڏاهپ کي سقراط ڳاريون ڏنيون.

سِت به سَرجِي نه ٿس، اڄ تڏهن تيش مان،
توکي شاعر ڇرئي ذات کي ڳاريون ڏنيون.

ڇونه ٿا سوچيو پيا سنڌ جي حال تي،
جُهڙ مَنجهان چنڊ جي جهات ڳاريون ڏنيون.

سيٺ جو پُٽ ڏسي پيو، دريءَ مان بدن،
ڪنهن جُهڳي کي پئي محلات ڳاريون ڏنيون.

ياد آهي گهريو پيار هُن کان هيم،
هُون تڏهن مون کي ماسات، ڳاريون ڏنيون.

اُت وڃي ٿي وسي، جت کپت ڪونه آ،
توکي ٿر ڪاڇي برسات، ڳاريون ڏنيون.

هُو ڪٿي مان ڪٿي، روبرو ڇو ٿيس،
پنهنجي ”لياقت“ اوقات ڳاريون ڏنيون.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

اکين سان پيئاريو نشي کان بچي پئون،
وٺو دل اسان کان خفي کان بچي پئون.

دعائن سواءِ ملي پئو اسان کي،
خدا جي به توري تڏي کان بچي پئون.

اسان کي پئاريو زهر عشق جاني،
عقل جي کٽي ۽ مٽي کان بچي پئون.

کلي جي نهاريو اسان ڏي او سائين!
سدان لئہ غمن جي ڏچي کان بچي پئون.

ڪڏهن پنهنجا ڪڏهين لڳو اجنبي ٿا،
ٿيو هڪ پاسي وسوسي کان بچي پئون.

اچو پاڻ گڏجون حياتيءَ ۾ "لياقت"،
مرڻ بعد واري ڏتي کان بچي پئون.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڪيئين دوست دل مان ڪڍي درد ڇڏجي،
ملي ٻيو ٻه جيڪڙ، وٺي درد ڇڏجي.

پرين پاڻ ناهي، سندن درد آهي،
ڪري تنهن جو تصور ڇُمي درد ڇڏجي.

ڇڏيو دوست دل کي ڏسان آءٌ ڇيري،
اتس روپ کهڙو ڏسي درد ڇڏجي.

ڇَون ٿا ته اڻ لپ ”صُبح درد ٿيندو“،
پو سڀ ڪجهه کپائي وٺي درد ڇڏجي.

پُڄي هٿ جي هُن تائين منهنجو اي ”لياقت“،
ته مُک چنڊ جي تي لکي درد ڇڏجي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

توکي ٻڪن ۾ ڪري جان جان مان نڪري،
ٿي سرخرو ڪيڏو لياقت جهانَ مان نڪري.

سو چو نہ ڪائي حياتيءَ جون نوڪرون تنها،
سڄڻ زماني ۾ جو تنهنجي امان مان نڪري.

نہ ايئن ڏسو خدا ٻڌجي مون ڏي جُهڪي پوندس،
ايمان منهنجو ايئن ٿو ايمان مان نڪري.

اي زندگي خوشي تنهنجي ڪٿي چڏي آيس،
سامان غم جو رڳو ٿو سامان مان نڪري.

ٿي زندگي اچي پوري اٿس مگر افسوس،
ٿو زندگيءَ جي اڃان امتحان مان نڪري.

توکي ڏسڻ سواءِ محفل مان اڄ ايئن نڪتس.
پيئڻ سواءِ موالي جيئن مڪان مان نڪري.

نہ پيار جنهن جي آ من ۾ تہ ٻڌ تون اي ”لياقت“،
چئو انهي کي وڃي هن جهان مان نڪري.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

جان منهنجي نہ وٺي، درد زهر کي روڪيو،
دل جو آئينو ڀڄيو ڇو ته، پٿر کي روڪيو.

جي ڏسڻ پيار منجهان آهي ته بار بار ڏسو،
ورنہ مون ڏي نہ ڏسو، پنهنجي نظر کي روڪيو.

رات گهر جي ٿي اجان، حال اوهان سان اوريان،
اي پرين! پنهنجا کولي وار سحر کي روڪيو.

نانءُ هن جو ٿو لکان ويٺو، ڀنل واريءَ تي،
ڇو ٿي ڊاهي وڃي ساگر جي لهر کي روڪيو.

ڪٿ ويا ڀُلجي ته ناهيون، راهہ منزل واري،
اي مسافر ڪجهہ ٻيهو سوچيو، سفر کي روڪيو.

ترڪ مون عشق ڪيو آهي، غلط آ يارو،
حُسن تائين نہ پُڄي هِن ڪوڙي خبر کي روڪيو.

مون کي گِهرائي ڏي زوري وڃي گِهليون ٿي پئي،
ڇو ڪنارو ٿي کسي مون کان لهر کي روڪيو.

پيار ڪنهن سان بہ ڪرڻ پاپ نہ آهي ”لياقت“،
ڇوٿي بدنام ڪري رسمِ شهر کي روڪيو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

جهڙ مٿان ليڪو ڪنوڻ جو، سينڌ تنهنجيءَ جيان لڳو،
هُو جا اندلٺ آ جُڙي، شايد اٿئي آرس ڀڳو.

نيڻ تنهنجا جڻ ته ٽيڙو، ڀير تنهنجا جڻ ڪَتي،
باک جڻ تنهنجي بدن تان، اوچتو ڪسڪيو لٿو.

واهه جو ڳاڙهن لٽن ۾ روپ تو آهي ڪڍيو،
ڪنهن گلابي گل مٿان، جڻ ماڪ جو آهين ڦُڙو!

ٻن پهاڙن جي وچان، گُذري ندي جهڙيءَ طرح،
درد تنهنجو دل، جگر مان، ها ايئن گذري ته ٿو!

تو ڪي فطرت ٻي پوڄي ٿي، هڪ نٿو ”لياقت“ پوڄي،
شام جي ڳاڙهاڻ نِوڙي تو کي سجدو آ ڪيو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

بڏڻ کان پوءِ ڪنارا! ڇو سڏيو تا؟
مون کي هاڻي سهارا، ڇو سڏيو تا؟

صدين کان آ مسافر هي حياتي،
پنيان پاڳل نظارا ڇو سڏيو تا؟

ڪٿي آ وقت ماڻهوءَ کي به هاڻي،
ڪچهريءَ لاءِ اوتارا! ڇو سڏيو تا؟

ملي مس ڪنهن خوشيءَ جي سرد رُت آ،
اداسيءَ جا اونهارا ڇو سڏيو تا؟

گهٽائي پاڻ ۾ آهيو ته پوءِ،
مون کي اَپ جا ستارا ڇو سڏيو تا؟

اوهان هڪ جام ڏيندوءِ، سمنڊ گهرجي،
اسان جهڙا اجارا ڇو سڏيو تا؟

اوڙها "لياقت" اجان ڇو ياد جهڳڙيون،
پراڻا او گذارا، ڇو سڏيو تا؟

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سمونڊ تنهنجي اکين جو پرين نمونو آ،
گلاب تنهنجي ڳلن جو پرين نمونو آ.

هُو چنڊ گرد دائرو ڏسي رهيو آهين،
توکي سو منهنجي ٻکن جو پرين نمونو آ.

اُني پڄاڻان جا انڊلٺ حسين جُڙندي آ،
اُها تہ تنهنجي لٽن جو پرين نمونو آ.

هي رات تنهنجي ڪاري لباس جهڙي آ،
هُو پاڪ تنهنجي بدن جو پرين نمونو آ.

مري ويو بہ جي "لياقت"، نہ رنج ٿيندو ڪو،
وجود جنهن جو ڏکن جو پرين نمونو آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سِج آهين جي ڏسين، چنڊ تي مان پوان،
لوڻ هان، جيڪر ڇُهين، ڪنڊ تي مان پوان.

آس منهنجي اکين جي اُجاڳيل اجان،
تون ٻڪن ۾ ڪرين ننڊ تي مان پوان.

ڪنهن ڪنول جو ڪڏهن روپ آ تون ڪري،
ل ۾ تاريان توکي ڏنڊ تي مان پوان.

مون ڪي پنهنجي اکين ۾ توري جاءِ ڏي،
تن سان رلجي ڪري سمنڊ تي مان پوان.

ٻ ڄڻو "لياقت" رهيس، سونهن جيڪر چوي،
نانگ سان، شينهن سان، ڳنڊ تي مان پوان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

آيا درد ٻوڙي، دوا کان بچايو،
ٽڪل هَٿَ چون ٿا دعا کان بچايو.

وڃن ائٽمي طاقتون ٿيندا ٿا سڀ،
ماڻهوءَ کي بارودي بلا کان بچيو.

خدا کي قيامت ۾ پرچائي وٺبو،
مون کي بي خبر جي سزا کان بچايو.

حياتيون هزارين جيئڻ مان ٿو چاهيان،
چو مارڻ ٿو چاهي خدا کان بچايو.

وڃان عشق لاءِ ٿو ايمان وڪڻڻ،
نه روڪي واعظ کي خطا کان بچايو.

اسان ديپ آهيون محبت جا ”لياقت“،
زماني جي ظالم هوا کان بچايو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

عاشقي، ڪنهن نشي هير جهڙي نه ٿي،
ذات منهنجي پڪل ٻير جهڙي نه ٿي.

ٽورڙي ٽورڙي بس بنهه ٽورڙي،
زندگي ڪنهن وڏي ڍير جهڙي نه ٿي.

رات جاڳي سڄي مون ڪَتيءَ کي ڏٺو،
سُهڻي هَٿي پر سندن پير جهڙي نه ٿي.

سون! تنهنجي چمڪ کان نه انڪار آ،
پر پرينءَ جي بدن - مير جهڙي نه ٿي.

توکان منهنجي رُڳو ڪوڙ نفرت رهي،
دشمني نانگ جي وير جهڙي نه ٿي.

تو جڏهن کان چنو ساٿ "لياقت" مون کان،
منهنجي دل پوءِ ڪڏهن شير جهڙي نه ٿي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

مقتول ٽيٽو پيو! قاتل وٽي ويو آ،
سيڪجهه هي ڏيٽو پيو سائل وٽي ويو آ.

توکي ڪفر تہ لڳندو پر، مون کان ڪوڙ ڪيئن ٿئي،
مون کي جهان هِن جو حاصل، وٽي ويو آ.

طوفان اوچتو ئي ويندو ڪٿي ڪڍهن ڪو،
مشڪل بچان بڏڻ کان ساحل وٽي ويو آ.

احساس جو لتاڙي سو باشعور کهڙو!
ڪم ظرف ڪنهن پڙهيل کان جاهل وٽي ويو آ.

توکي ڪيئن مان ماٺيان، حاصل کي موت آهي،
مون کي سفر يڪو اي منزل! وٽي ويو آ.

ڪيڏي سُڪون ۾ هو آرام سان سُتل آ،
مقتول کي بہ چڻ ڪو مقتل وٽي ويو آ.

مون وٽ بہ جوش آهي سمنڊ کان گهڻو ڪو،
"لياقت" الئہ چو صبر وَ تحمل وٽي ويو آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

پاڻ سان وقت گڏائي ته پُراڻو نه ٿيان،
سونهن پنهنجو جي ڪري مون کي، ويڳاڻو نه ٿيان.

ٻه وڙهن جي، نه چِڏايان نه ايئن ڪونه پُچندو،
شهر جي دوست جهليو مون کي، ڳوناڻو نه ٿيان.

سادگي ايڏي ٻه پاڳل، ڪا چگي ڪِٿ آهي،
مون سان دشمن ڪو مخاطب آ، نماڻو نه ٿيان.

منهنجو مهراڻ اَجو آ، ڪيئن ماڻيان مومل،
ڏر دودا تي گُهري مون کان، مان راڻو نه ٿيان.

مون کي پنهنجي تون چپن جي ايڏي ٻه مِناڻ نه ڏي،
عشق ڪوڙو نه چکيان روح ملاڻو نه ٿيان.

حُسن پنهنجو جي اچي سر رکي مون ٻانهن تي،
ڪيئن تو ”لياقت“ تي سگهي آءُ، وهاڻو نه ٿيان!!

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

اجان وچ ۾ آهيون ڪنارو ڪٿي آ،
امن، آجپي جو نظارو ڪٿي آ.

تو ناهي جا بجلي انهيءَ سان ٻہ چا ٿيو،
ترپو ڏيهہ تان ڏس اندارو ڪٿي آ.

ڪڏهن سمنڊ ٻوڙيو، ڪڏهن زلزلن ور،
اجان آدمي هي سگهارو ڪٿي آ.

اجان جيل جڳ ۾ اجان حال ساڳيا،
زماني ۾ آيو سُڌارو ڪٿي آ.

سڄي سنڌ منهنجي اَجايل اَجايل،
رڳو تر ۽ ڪاڇو اجارو ڪٿي آ.

گهڙي هڪ فڪر جي صدين کان مٿانهين،
اسان کان ڪو زاهد پلارو ڪٿي آ.

ڏجان ڪونہ ٿو ڪو ڪسڻ کان زمانا!
ها! قاتل جو مون ڏي اشارو ڪٿي آ.

هي مظلوم ”لياقت“ ڪني تي ٻون جي،
ظلم پوءِ اسان کان سگهارو ڪٿي آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

مون کان نہ پُڇ محبت، الئہ تہ ڇا آهي،
۽ دل ۾ درد جي وحشت، الئہ تہ ڇا آهي.

ميلاپ نُور، مِٽيءَ جو بہ پاڻ ۾ کھڙو!
بدن سان ساهہ جي سنگت، الئہ تہ ڇا آهي.

قريب تنهنجي ويهڻ جو قرار ڇا هوندو!
پري پري کان بہ راحت، الئہ تہ ڇا آهي.

نہ هوش ۾ ئي رکي ٿي، نہ هوش کان ٻاهر،
نهار تنهنجي ۾ قدرت، الئہ تہ ڇا آهي.

سَمنڊُ لُڇي ۽ ٿو تڙپي، خيال تنهنجو آ،
ايئن بہ ناهي حقيقت، الئہ تہ ڇا آهي.

ڪڏهن ڪڏهن وڃي نڪريو جهان کان،
ٻاهر هي شاعراڻي طبيعت، الئہ تہ ڇا آهي.

خدا جهان کي جوڙيو، اول سو جَس لهڻي،
۽ هِن ماڻهوءَ جي محنت، الئہ تہ ڇا آهي.

هي آدمي تہ خساري ۾ ڪالهہ وانگي آ،
اي وقت! هن جي بہ قسمت، الئہ تہ ڇا آهي.

خيال هُن کي نہ غلمان حُور جو "لياقت"،
شعور مُنهنجي حسرت، الئہ تہ ڇا آهي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

مون کان گل نہ گُهر چريا مان بهار ڪونہ هان،
درد جو تہ ويڳ هان، ڪو خمار ڪونہ هان.

رات منهنجي زندگي، سُور جنهن جو چنڊُ آ،
ڪنهن نگاهہِ صبح جي مان نهار ڪونہ هان.

پيار بي اداس آ، آس بي اداس آ،
ڪنهن حسين ديد جو دل قرار ڪونہ هان.

عاشقي او عاشقي! سمنڊ جو ترو ڪَيئي،
پيرَ ڪيئن ڇُهن پدمَ، مان ڪِنار ڪونہ هان.

وقت کان پڇي وڃان موت کان لڪي وڃان،
ڪنهن هان مهار ۾، بي مَهار ڪونہ هان!

رات بي سُمهڻ ڪري، آرسون پئي پڇي،
آءُ پر ڪيئن سُمهان، بي اُتار ڪونہ هان.

موت پيو زوري ڦري، زندگي "لياقت" مون کان،
ڇا اِهو جَبر نہ آ، مان تيار ڪونہ هان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

مون کي مرڻ پڇاڙان تارن ۾ ڳولجانءِ،
يا گڏ هوندس گلن سان خارن ۾ ڳولجان.

غيرت جي نانءُ ماريو ويو تہ آهيان،
مان عشق آهيان مون کي ڪارن ۾ ڳولجانءِ.

مان زندگي رهان تو، هوندس هجوم ڪنهن ۾،
مون کي تون شهر جي بازارن ۾ ڳولجانءِ.

ها مان حيات آهيان، مون کي ڪا مات ڪونهي،
ايندس وري پيو، بارن ۾ ڳولجانءِ.

مسجد وچان نڪتو مندر وچان نڪتو،
مون کي تون سونهن جي ئي چارن ۾ ڳولجانءِ.

”لياقت“ مان موج آهيان ڪنهن درد لا فنا جي،
مون کي تون پنهنجي لڙڪن، لارن ۾ [illegible] ان

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

بڏان مان بہ منهنجي گِلا ڪي سڏيو،
ڏنگي سُور دل جا بلا ڪي سڏيو.

سڄو شهر گونگو ۽ ٻوڙو تہ آهي،
هُو ڪنهن کي سڏي پئي صدا ڪي سڏيو.

اڃان درد آهن جگر ۾ لڪل،
اڃان نيڪ ناهيان دوا ڪي سڏيو.

الئہ چو فلڪ ڏي وڃي پئي چري،
خدا هيٺ آهي دعا ڪي سڏيو.

هو اولاد پنهنجي جي ترقي ڏسن،
ها آدم ۽ ڏاڏي حوا ڪي سڏيو.

بچيو زندگيءَ ۾ نہ بيو ڪجهہ تہ آ،
وني خير غم جو، گدا ڪي سڏيو.

اسان ديپ دل جو جلايو سين،
وري ڪنهن آ ”لياقت“ هوا ڪي سڏيو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

مون کي ڇڏي ڏي دنيا، پنهنجو خيال ڪر،
مون کان ڪٽي نہ ٿيو ڪجهہ، تون ئي ڪمال ڪر.

هي جان ديس لئہ آ، ايمان عشق لئہ،
۽ پيار سونهن لئہ آ، ٻيو ڪو سوال ڪر.

اي وقت! خواب منهنجو پورو ڪڏهن ڪندين تون،
انسان ڪُل کي هاٿي هڪڙو ايال ڪر.

زاهد ڇُهي ويو آ، منهنجي شراب کي،
ساقي ڇُهي اُنهيءَ کي ٻيهر حلال ڪر.

مجبور دوست آهيان، ٻيو وقت سان وڃان،
ڇا ڳالهہ حال آهي، تڪڙو حوال ڪر.

هو چند کان چٽو آ، گل کان سُٺو گهڻو،
ان لاءِ پيش شاعر! ٻيو ڪو مثال ڪر.

”لياقت“ اداس ماڻهو، ڪنهن کي وٽي نٿو هِت،
نہ خود کي ڪنهن جي غم ۾، ايذو نڊال ڪر.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سدا لڪائي رکيم درد جي خزاني کي،
سمنڊ نہ آهيان جو لُڇ پُڇ ڏسيان زماني کي.

نہ آڇ مون کي تون جنت! مان لالچي نہ آهيان،
مجان ايئن ئي خدا جي تو ڪارخاني کي.

جو نور طور تي برسيو تنهنجي اکين ۾ سو،
پر چو نہ موسيٰ چوان مان تنهنجي ديواني کي.

ڪٿي سبيان بہ مان ليڪن هزار هان آهن،
پُجي سگهان نٿو ڪنهن ڪنهن سبيان ڌهاني کي.

مليو هيو بہ تہ ليڪن پري پري کان ئي،
ڏجي بہ ناٿو ڪو ڪهڙو انهيءَ فساني کي.

تو آستانا جلائين امن محبت جا،
ڪڏهن لڳي باھ تنهنجي بہ آستاني کي.

اٿئي اَثر جي وظيفو، شوڪار ڪو واعظ،
لڳئي جيئن باھ منهنجي شراب خاني کي.

اڳي ايئن ڪٿي "لياقت" هوئين ڳالهائيندو،
زبان عشق ڏني آ مون بي زباني کي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تارا چمڪن، چنڊ چلهه، اُڀ خاڪ جڙ،
جهڙ جگر، ڪنوٽيون جگر تي چاڪ جڙ.

تي صبح تنهن کي پيئان، دل تي چوي!
سُونهن تنهنجي گل مٿان آ ماڪ جڙ.

تو پيئاريو، پي ويس اهڙيءَ طرح،
هُئس اڳي ڪان آءُ ڪو هيراڪ جڙ.

رات ڪڪريون، مون مٿان گذريون ايئن،
خواب منهنجا کي هُيا بي ٿاڪ جڙ.

زندگي! ڪنهن جي خطا آهين بڌ!!
جُونَ جي آهين منجهند ڪا ٿاڪ جڙ.

باک تي محسوس ٿئي مون کي ايئن،
تو گلابي آ ڍڪي پوشاڪ جڙ.

مون تي آڱريون تو کڻي اهڙي طرح،
پاڻ "لياقت" آ زمانو پاڪ جڙ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

دل سجڻ توکي جي ساري - ڇا ڪيان،
پيار تنهنجو باھ ٻاري - ڇا ڪيان.

تنهنجي گهر جي پٽ تي ويهان ٿي پڪي،
پر زمانو ٿو اڏاري - ڇا ڪيان.

سڀ لڙهي ارمان ويا دل جا جذبن،
هاڻ ٻيڙي دل جي تاري - ڇا ڪيان.

مون ته امرت پيار جو هُن کي ڏنو،
زهر سمجهي هُو جو هاري ڇا ڪيان.

جڳ اُلاري ڏڪ هٽي تنهن کي ڪيان،
دوست مون تي ٿو اُلاري ڇا ڪيان.

تو سان ”لياقت“ زندگيءَ ڀر جا وچن،
اڳ، جي تنهن کان موت ماري ڇا ڪيان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

چو تو سوچين تون مرڻ لاءِ چريا!
خواب ڏسندو ڪر جيئڻ لاءِ چريا.

ڪوڙ ساري سونهن آ قدرت سندي،
چنڊ ئي ناهي ڏسڻ لاءِ چريا!

گهاءُ جلدي ڪونہ ٿا ڀرجن ڪڏهن،
وقت گهرجي ڦٽ ڇُٽڻ لاءِ چريا!

هُو اچڻ چاهي نٿو ڇا مان ڪيان،
ڪوڙ رستا ها اچڻ لاءِ چريا.

سونهن جي در چو نہ گوڏئين ڏيپ جمن،
چئين متان مون ڪي اٿڻ لاءِ چريا.

چو تو "لياقت" هر گهڙي واندو ڦرين،
زندگي آ ڪجهہ ڪرڻ لاءِ چريا.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

جنهن کان سواءِ حياتي منهنجي مُئن جيان،
ڪاڏي ويو سو گم ٿي جڳ جي امن جيان.

ڪِٿ ڪِٿ رکان چتيون ۽ ڪهڙا سبان مان چاڪ،
دل ڪنهن فقير جي آ ڦاٽل لٽن جيان.

گل چو چُمان ٿو توکي ڪوئي پتو اٿئي،
چو جو لڳين ٿو مون کي هُن جي ڳلن جيان.

ڏُپ هو نہ چانءُ هو، هُو جيسين بہ هو ڪٺي،
مون لئہ رهيو هميشہ چانگيل وڻن جيان.

ٿوتي ڦريو پئي جو، پوپٽ جو ڏوهہ ڪهڙو!
تنهنجو بہ روپ آهي، بلڪل گلن جيان.

هڪ ٻئي کري رهون ٿا، "لياقت" سسئي پنهون،
ديوار تي پيو آ چو جڳ جتن جيان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

هڏڪي هي اجائي آ، ڇو ڪير سنڀاليندو،
پڪ هي ٻه ته آ مون کي ڪو ڏير سنڀاليندو.

هڪ ڏينهن ته ٽڪٽو آ، انسان جو آهي هيءُ،
اي وقت ڪوئي ڪيسين غم - ڍير سنڀاليندو.

قاتل ته ڏسو منهنجو ماري ٻه نه مطمئن آ،
افسوس ڪو ايڏو ٻيو آ وير سنڀاليندو.

اي دوست بهارن ۾ ٿيا لال ڳاڙها هوندا،
من منهنجو ڳوناٺا آ، سي ٻير سنڀاليندو.

دل دل کان واقف هوندي، بارود ٻٽي آهي،
انسان پنهنجي ڏَرَ، تي هل پير سنڀاليندو.

مون کان نه هي اُجرائپ لياقت تي سنڀالي ٿئي،
حيرت آ زمانو ڪيئن آ، مير سنڀاليندو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

خواب سڪتا اکين ۾ رکان ڪيترو،
روز ساڳيا سبق مان پڙهان ڪيترو!

ڏينهن ٻہ ٽا هِت رات جهڙا رهن،
ڪو تہ مون کي ٻڌائي ٻران ڪيترو!

منهنجو چو ٽو صبر آزمائين اجان،
برف هان ٽيو اجان مان ٺران ڪيترو!

زندگيءَ جو پڪي ڄاڻ اڏريو مون کان،
راهہ ڪنهنجي اجان مان ڏسان ڪيترو!

مان ٻلا ٽي نچيس ۽ ٽي ميران نچيس،
عشق مون کي ٻڌا تون، نچان ڪيترو!

روز ڪنهن جي غمن ۾ ٽو ماريو وڃان،
مون کي "لياقت" ٻڌا مان جيئان ڪيترو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

جواب گُم آ سوال گُم آ،
غزل لکان کيئن خيال گم آ.

سجڻ کي کھڙو جواب ڏيندس،
سندس نشاني رومال گم آ.

سليان حقيقت کيئن انهن سان،
اي دوست! منهنجي مجال گُم آ.

مان وقت ڳَچ کان رُنو نہ آهيان،
دل چَري جو ملال گم آ.

هو قيس جي ئي هيو علامت،
سو شهرِ ليلا نڊار گم آ.

مان سُرک بدلي ڪٿي ڏيان سِر،
هو ڪات گُم آ ڪلال گم آ.

ها مان بہ "لياقت" هيس تہ سهڻو،
مجين کيئن تون جمال گم آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

نہ وائکي تي سُڳنڌ آن هوا کٽي ويندءِ،
نہ کول وار تون پنهنجا گهٽا کٽي ويندءِ.

او ماڪ جي ڦڙي جهڙي حسين محبوبا!
نگاهہ عشق جا ڪرٽا تکا کٽي ويندءِ.

نہ وڃ چمن ۾ تون توکي اداس گل ملندا،
بچي سچي خوشي تنهنجي اها کٽي ويندءِ.

نہ چيڙ ديوانگي کي نهار پنهنجي سان،
جنون ۾ اچي قربن ڪنا کٽي ويندءِ.

نہ گهور رات جو تون آسمان ڏي ايڏو،
وٺي ويندينءَ تون خدا کي خدا کٽي ويندءِ.

ملي سگهيئن نہ تون "لياقت" کي من دعائن سان،
مگر شخص ڪو دعائن سوا کٽي ويندءِ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

زندگي هي سڄي مينهن جي هڪ ڪٽي،
پياس پنهنجي پرين! سمنڊ کان آ گهٽي.

مينهن ڪاڇي ڪي ۽ پونئر ڪي جيئن ڪنول،
تون ٻه مون ڪي پرين سچ ايئن ٿو وٽي.

ڪير ٿوڪي چوي سونهن جي ڏيڍ ٿي،
منهنجي نيٽن سندا خواب پيو ٿو لُٽي.

پوءِ ڪتابن ۾ ٿي ڳولجانءِ مون ڪي،
وقت جي ٿار مان جي پوان مان ڇٽي.

شهر تنهنجي جهليو ڪين ٻيهر اچان،
ڏس ته ڪاڏي وڃان درد دل جا ڪٽي.

هڪ ته آهي خُدا مان مڃان ٿو مگر،
عشق مون ڪي ڇيو، تُون ٻه منهنجو ڏٽي.

پيار پي، يار پي، زندگي پي ڏٺا،
ڪهڙا "لياقت" علي زخم پيو ٿو ڳٽي!؟

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

نہ منزل نہ رستو، سفر پوءِ بہ آهي،
هي دنيا نہ منهنجي، فڪر پوءِ بہ آهي.

نہ ڪي عشق ڪنهن سان، نہ غم زندگيءَ جو،
الئہ ڇو هي زخمي جگر پوءِ بہ آهي.

اجان سانوڻيءَ ۾ گهٽا ڏينهن آهن،
وسيو هِن اکين جو ڪڪر پوءِ بہ آهي.

ڪني چنڊ - چانڊاڻ وانگي رهون ٿا،
ڇو محسوس ٿيندو هجر پوءِ بہ آهي.

وڻي نہ وڻي ڪو، اڙي او زمانا!
رکيو مون وفا جو وکر پوءِ بہ آهي.

ها ڏمڪيون مليون پر ڏنو عشق ڪڏهين؟
اوهان جي شهر کان گذر پوءِ بہ آهي.

مڃان ٿو حقيقت پسند آهين "لياقت"،
زماني جو ٿوري اثر پوءِ بہ آهي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڳالهہ ماضيءَ جي پڇاريو ڇو ٿا؟
خاڪ دل جي ڪي اُڏاريو ڇو ٿا؟

بيوفا ڇو نہ اوهان ڪي ڪوٺيان،
دل ڪسي ڏار گذاريو ڇو ٿا؟

نيٽ سر زد بہ خطہ ٿي ڪھڙي،
پنھنجي محفل مان اُٿاريو ڇو ٿا؟

ڪين من سار لڏوءِ ڪا جيئري،
لاش منھنجي ڪي سنواريو ڇو ٿا؟

مان تہ برباد شھر جو منظر،
شوق مان مون ڏي نھاريو ڇو ٿا؟

جي ڇُهڻ جي بہ اجازت ناهي،
پر ہر ”لياقت“، پوءِ ويھاريو ڇو ٿا؟

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

اوهان جو رهو تا اکين کان پري،
رهن چو نہ مرکون چپن کان پري.

وجان ڏور تو کان ناممکن تہ آهي،
رهيو پيرئنر کڏهين گلن کان پري.

کمي تنهنجي محسوس ٿيندي ايئن آ،
رهي صحت جيئن کا بدن کان پري.

الائي حال کهڙا منهنجي گل جا هوندا،
تيا ڏينهن آهن چمن کان پري.

گجي گوڙ پئي ٿي کنوڻ بہ کنوي پئي،
نہ "لياقت" جي وج تون بکهن کان پري.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

نہ اُچليو ڪڏهن ڪم اچي ٿا سگهون،
اوهان ڪاڻ مَچ ۾ نچي ٿا سگهون.

پلي ساپياڻون نہ ڏي تون اسان کي،
اسان خواب تنهنجا ڏسي ٿا سگهون.

اوهان ساھ آهيو اسان جسم من،
سواءِ موت جي ڪيئن چِجي ٿا سگهون.

پٿڻ ڏوھ آهي مچون ٿا اسان پر،
مگر ٿار تي گُل سِنگهي ٿا سگهون.

خدا کي ڏسڻ جو رهيو شوق آهي،
پرين! روپ تنهنجو ڏسي ٿا سگهون.

ايئن آدمي جي ڪندو ڪوششون پيو،
اسان وقت توکي پُڄي ٿا سگهون.

قبر ۾ بہ ”لياقت“ مُٺا ڪونہ آهيون،
سڏيو پيار مان جي اُٿي ٿا سگهون.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

اگر ويهه سئو سال اڳ جي ڄمان ها،
ڇريو ڇٽي ٿو عيسيٰ يا موسيٰ هجان ها.

مُلان جي سڏن تي نه مسجد ويس مان،
خدا جي سڏي ها ته ڊڪندو وڃان ها.

پڳا ڏينهن ڪٽ ها غريبي آ ماريو،
هجان خوش ها جيڪر اڃان مان جيئان ها.

ها دشمن سڏيو هو تڏهن سينو تاڻيم،
سڄڻ جي سڏي ها مان جهڪندو وڃان ها.

نه جي عشق توسان ڪا ياري هجي ها،
سُکي ننڊ آئون سُتو پيو هجان ها.

مُئس ڪوڙ پيرا مرڻ کان اڳي پي،
نه ته هاڻي "لياقت" مرڻ کان ڊڄان ها.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

موتيو اتئي فدا عاشق گلاب توتي آ،
بهار جي به نيت خراب توتي آ.

بچا اسان به نه آهيون نگاهه تنهنجي ڪان،
تي مست دل اسان جي به جناب توتي آ.

مجي مجي نه مجي پر غور سان ٻڌجانءِ،
سوال پيار جو آهيان جواب توتي آ.

وچان طبيب ٻئي ڪنهن ڏي ائين ڪيئن تيندو،
ته درد تنهنجو ڏنل آ دوا به توتي آ.

ڪڏهن به وقت ملئي جي ضرور پڙهجانءِ،
مون شاعري جو لکيو هڪ ڪتاب توتي آ.

اسان ته توکي خدا سمجهي بندگي ارپي،
گناهه سمجهين يا سمجهين ثواب توتي آ.

تو چنڊ موڪلي تو ڏي سلام تارن سان،
پرين جڏهن ڪان ته آيو شباب توتي آ.

جيئڻ انهي جو جي من ناگوار گذرئي تو،
مري وڃي جي هي ”لياقت“ عذاب توتي آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

وجهي گُهند چو پيو چتائين عقل ڪر،
حياتي تو ڪنهنجي وجائين عقل ڪر.

ڪري ويس ٻاڙها گُهمين باغ چو تي،
تي معصوم گلڙا جلائين عقل ڪر.

گهڻا ڏينهن ملندئي سڻائڻ جا مون کي،
چو پئي سانوڻي ۾ سڪائين عقل ڪر.

اسان سونهن تنهنجا آئينہ تہ آهيون،
اسان کان تي نظرون چورائين عقل ڪر.

مون جو حال تون سان محبت جو اوريو،
زماني کي چو پئي ٻڌائين عقل ڪر.

جتي مينهن جي ڪ ضرورت نہ آهي،
وري چو اتي پيو وسائين عقل ڪر.

ڪڏهن عشق ڪنهن کن پليو آهي "لياقت"
سمنڊ ڪيئن تو چلپي سڪائين عقل ڪر.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

مان خفا تو کان يار ڪيئن ٿيندس،
زندگي کان بيزار ڪيئن ٿيندس.

موت ماري اُهو الڳ آهي،
جيئري توکان ڌار ڪيئن ٿيندس.

مان ﺑﻪ هلندس ڪٿي اوهان سان ئي،
قافلي جو غبار ڪيئن ٿيندس.

پيار بدلي وٺان رُڳو جنت،
يا خدا آئون ٻار ڪيئن ٿيندس.

آءُ شاگرد عشق جو آهيان،
ڪنهن عقل جو شڪار ڪيئن ٿيندس.

سر ڪو مون کان وٺي نٿو ”لياقت“،
عاشقن ۾ شمار ڪيئن ٿيندس.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

رُت جي رم جهم وري ستايو آ،
گل جي موسم وري ستايو آ.

ياد ڪنهن جي وري ڦتي آهي،
حال گم سُم وري ستايو آ.

خوش رهڻ جي ڪيم پئي ڪوشش،
ڪنهن جي ماتم وري ستايو آ.

ڦَٽَ پروڪا ڇُتا اچا ناهن،
هيل همدم وري ستايو آ.

ڏار تو ڪان ڪري سڄڻ مون کي،
وقت ظالم وري ستايو آ.

حال منهنجا سليئين زماني سان،
حال محرم وري ستايو آ.

آ هلون ميئڪدي وري ”لياقت“
يار جي غم وري ستايو آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تشبيهه تنهنجي شاعر دل سان نٿي لڳي،
ڪنهن گل جي سونهن منهنجي گل سان نٿي لڳي.

ڪوئل نه شور ڪر تون بس ماٺ رهه چري!
دلبر سوا منهنجي شور غل سان نٿي لڳي.

مون کان جدا رکين ٿو جا پل پرينئڙو،
بس وقت تنهنجي تنهن ئي پل سان نٿي لڳي.

آ عشق هن جي مون کي سنجيدگي ڏني،
ها هاڻ پيوڳ ۽ ڪنهن کل سان نٿي لڳي.

ها پاڻ کي "لياقت" پلجي ڪٿي مگر،
هن عشق جي ڪنهن جهل پل سان نٿي لڳي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سچي دل سان نہ چاهين ٿو سجڻ مون کي خبر آهي،
مٿينءَ دل کان تون پائين ٿو سجڻ مون کي خبر آهي.

لکي تنهنجي نہ لِک آهي لکي منهنجي رقيبن سان،
ڪچهريون تون رچائين ٿو سجڻ مون کي خبر آهي.

نہ ڪي ديوار آ دُنيا نہ ڪي ٻئي ڪا وجهہ آهي،
ملڻ پر تون نہ چاهين ٿو سجڻ مون کي خبر آهي.

پگهر مُنهن تي ۽ هي گهبرايل پرين جملا اوهان جا چئو،
مون کان ڪجهہ تون لڪائين ٿو سجڻ مون کي خبر آهي.

نہ ٿو توکي وٺي هاڻي تنهنجو "لياقت علي لياقت"،
چڙي تڏهين ڳالهائين ٿو سجڻ مون کي خبر آهي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

تنهنجي نيڻن ۾ آ زندگيءَ جو مزو،
تنهنجي دردن ۾ آ روشنيءَ جو مزو.

ويهه منهنجي اڳيان توکي سجدا ڪيان،
مان به ماڻي ڏسان بندگيءَ جو مزو.

ويس ڏس باک جا رات پئي ٿي ڪري،
اڄ ته ماڻي ونون خوش رنگيءَ جو مزو.

ديد کي ديد سان رک ملائي پرين،
هن طرح سان ونون مئڪشيءَ جو مزو.

ڪو خدا کان پُڇي لڪڻ ۾ ڇا مليس،
ڏوڙ سمجهين ڇريا سادگيءَ جو مزو.

دل ٿي ”لياقت“ چوي آءُ بدنام ٿيون،
آهي رُسوائي ۾ عاشقيءَ جو مزو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

چنڊ جي چانڊاڻ تي سوچان پيو،
عشق جي مانڊاڻ تي سوچان پيو.

وار تنهنجا ياد ڇو ٿا پيا اچن،
رات جي ڪاراڻ تي سوچان پيو.

ڇو ٿيون دوهانتجي سوچون وڃن،
وقت جي چڪتاڻ تي سوچان پيو.

يار وڇڙيو ۽ نڪي غم ڪو ٿيو،
ديد جي آلاڻ تي سوچان پيو.

ياد تنهنجو من پڳهر ڇو ٿو اچي،
گل جي مان سرهاڻ تي سوچان پيو.

رڃ ۽ اُڃ تي پوان ٿو ڇو الئہ،
سنڌ ۽ مهراڻ تي سوچان پيو.

ذهن ”لياقت“ ڪنهن بدن ڏي پيو وڃي،
ٻاڪ ۽ ڳَرُهاڻ تي سوچان پيو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

نہ ماضي نکي کو تيو حال بهتر،
کجي ڳالھہ کھڙي ڪانهي ڳالھہ بهتر.

لُچيو هيل پِي هان اڳئين سال وانگر،
نہ هو سال بهتر نہ هي سال بهتر.

جوانن جي ٻولي هي اَڄ آهي بهتر.
۽ پيري تي پٽڪي هيو ڪالھہ بهتر.

رُڳو چو نصيحت اسان لاءِ "لياقت"،
زمانو بہ پنهنجي ڪري چال بهتر.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

لُڇي پئي حياتي اڪيلي اسان جي،
نہ سنيلي سگهي دل ڳهيلي اسان جي.

اُتاري ويهاري آ مرضي سندن جي،
رهي سونهن هٿ ۾ نڪيلي اسان جي.

ملي ڪانہ سنگت گُلن جي اسان کي،
سدا دل سڪائي چنبيلي اسان جي.

نہ لَڇ پُڇ هجر جي نہ اُڻ تُڻ ملڻ جي،
رهي هيڪلائي سهيلي اسان جي.

ڏجي ڏوهہ ڪهڙو گُليلي کي يارو،
اسان کي چٽي ٿي گليلي اسان جي.

مرڻ بعد آيو ڏسڻ حال ”لياقت“
خوشي ڪهڙي ڪم جي اويلي اسان جي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

آوَ هائي درد تنهنجو آ جگر تائين پُڳو،
بي صبر هي عشق تنهنجو آ صبر تائين پُڳو.

هُو اُجارو هو گهڻو هن کي ٻه مان ڳوليان ڪٿي،
سانوڻي تنهنجي ته ناهي هو ڪکر تائين پڳو.

سنگدل تو وٽ اچي محسوس مون کي ٿيو ايئن،
پاڻ آئينو اچي جڻ آ پٿر تائين پڳو.

ڪونه آئين ڪونه آئين زندگي وڇڙي اِجهو،
مَنَ اسان جو موت جهڙي آ فڪر تائين پُڳو.

غير کي آلاڻ تنهنجي من چڀن جي ٿي نصيب،
ياڳ منهنجو ڪين تنهنجي آ پگهر تائين پڳو.

ڪاش ”لياقت“ اڳ اچي ها هاڻ چا تو ٿي سگهي،
پوءِ ٻه جَس تَس گل ڪٽي آ هو قبر تائين پڳو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

زندگي ويندي وڃائجي ڇڏي جو ويندين،
دل جو گل ويندو ڪومائجي ڇڏي جو ويندين.

بي خبر ناهي ڪا مون کي ها اِهو ڄاڻان ٿو،
درد ۾ وڃبو سمائجي ڇڏي جو ويندين.

پيار پنهنجي جي زماني کي خبر ٿي پوندي،
لڙڪ سگهبا نه لڪائجي ڇڏي جو ويندين.

جنهن کي طوفان زماني جا وسائي نه سگهيا،
ديپ ويندو سو اُجهائجي ڇڏي جو ويندين.

زندگي سور ٿي پوندي سوا تو ”لياقت“ جي،
هر گهڙي جيئندو ستائجي ڇڏي جو ويندين.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

چنڊ تنهنجون سِڪون نٿو لاهي،
دل تان غم جون ڇِپون نٿو لاهي.

نيڻ ڀوڻي پيو رهان ڪيسين!
درد نيڻن نندون نٿو لاهي.

آءُ موتي تون سانوڻي آئي،
مِينهن منهنجون اُڃون نٿو لاهي.

طعام آڇي مون کي زمانو پيو،
پيار جون ڪو بکون نٿو لاهي.

وقت ڀي مهربان ڪِٿ آهي،
منهنجون ”لياقت“ رُڃون نٿو لاهي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

زندگي پئي اونداهه مان گذري،
عڪس ڪيئن ڪو نگاهه مان گذري.

وقت توکي ئي پارتون تنهن جون،
آدمي پيو جو باهه مان گذري.

بي خبر آ جهان ڪان ڪيڏو،
عشق تنهنجي تو راهه مان گذري.

سو نٿو منهنجي راهه مان گذري،
پيار جنهن جو تو ساهه مان گذري.

ويو ڪسي ڪو عبادتون "لياقت"
هر گهڙي پئي گناهه مان گذري

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

آءُ توررو وري نهاري وَچ،
دل جي اجڙيل خوشي سنواري وَچ.

درد جو لوھ زندگي تي پئي،
ڪيئن ﺑﻪ تنهن کي پرين پگھاري وڃ

ڪير ترسي بهار تائين تو،
اڄ خزان ۾ مون کي نڪاري وڃ.

رڃ ٿي رڃ سفر حياتي جو
وات بي ڪا نئين ڏيکاري وڃ.

حسرتون سڀ سمهي پيون آهن،
پاڻ تن کي جي اٿاري وڃ.

تنهنجو "ليقت" بڌي رهيو آهي،
ناءُ تنهنجي ڪري ڪنڌري وڃ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

نيڻ جي مهربان تنهنجا تين،
سچ ته پو ٻئي جهان منهنجا تين.

سونهن تنهنجو جي سات حاصل ٿئي،
سڀ حقيقت غمان منهنجا تين.

ڪڪ ٻه تنهنجو نه ٿئي هيڏي هوڏي،
عشق ۾ سڀ زيان منهنجا تين.

وقت واتان ضرور ٻڌجانءِ،
درد جڏهين بيان منهنجا تين.

تو سِوا پنهنجي ڪاڻ سوچان جي،
چئن سُک بي اَمان منهنجا تين.

رات ڪنهنجي پرين اچي نڪرين،
چنڊ تي من مڪان منهنجا تين.

ڏات "لياقت" جي جي ڇُهين جاني!
سڀ غزل بازبان منهنجا تين.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

باھہ دل جي ٺري نہ آھي اَڃا،
پيار ڪان دل پري نہ آھي اَڃا.

زندگي آ ٽڪي پئي ليڪن،
من جي ڳولا ٽڪي نہ آھي اَڃا.

جنھن سان برباد بي وفا ٿيندين،
آھہ سا مون پري نہ آھي اَڃا.

دل جي ٻيڙي اَڃا بہ سيرن ۾،
ڪنھن ڪناري رَسي نہ آھي اَڃا.

لوڪ سارو وڃي سُتو ”لياقت“،
اک ڇو تنھنجي لڳي نہ آھي اَڃا.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

اَج بہ هُن ڪان زخم ڪٽي آيس،
باهہ ڪان غم گرم ڪٽي آيس.

چو ويو هُيس حسين ڪافر ڏي،
ڇُور دل جو حرم ڪٽي آيس.

ڪو نہ گهرجي جهان ڪي هاٿي،
وقت تو وٽ شرم ڪٽي آيس.

پيو تہ ڪونهي خدا! عمل مون وٽ،
زندگي جا ستم ڪٽي آيس.

دشمنو! گهاوَ ڪونہ آهن هي،
دوستيءَ جا ڪرم ڪٽي آيس.

جان پنهنجي ڏيو اچان پيو مان،
عاشقيءَ جو ڀرم ڪٽي آيس.

سنگدل جي بہ آئون محفل ۾،
دل چو "لياقت" نرم ڪٽي آيس.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ٽِڙي ٽي ٽڪراءِ مون سان هوا نشي ٿي آ.
بهار آئي وري آ فضا نشي ٿي آ.

مريض منهنجي ٻه دل جو ته هاڻ ڇا ٿيندو،
ويتر ٿي درد وڌائي دوا نشي ٿي آ.

ڇُمي ويناسين اوهان کي ڪو ڏوهه ڪونهي ڪو،
اگر جي سمجهين خطا ٿي خطا نشي ٿي آ.

قريب ايڏو ڪيئن تو ڪري اسان کي پيو،
اي دل لڳي تو ته اڄ بي وفا نشي ٿي آ.

ڏسي جي هن کي ڪو زاهد پوي موالي ٿي،
سڄڻ اسان جي هرهڪ ادا نشي ٿي آ.

خدا قبول ڪري پيي ڪيئن ٻڌاءَ مون کي،
گهري سدائين تو "لياقت" دُعا نشي ٿي آ.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ملي اوچتو جو نظر چنڊ سان،
ڪيم رات پرپو سفر چنڊ سان.

سوا تو اسان جو هيو من اڪيلو،
ها تارن جا ڪيڏا ولر چنڊ سان.

لڳو جڻ پرين وار ڪولي تون آئين،
ڪني جو ڏٺا مون ڪڪر چنڊ سان.

لڪي جُهڙ ۾ چو پيو حقيقت چا آهي،
ڪوئي آهي شايد چڪر چنڊ سان.

مرين يا جئين تون نه بس هاڻ ملبو،
مُڪي يار مون ڏي خبر چنڊ سان.

اڳي ڪوڙ هيٺو، هنيئي اک نه ”لياقت“
رلئين رات پر، بي خبر چنڊ سان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

زندگي خوش ٿيو پيو جيئان ٿو،
زهر تو ڙي پيئو پيو جيئان ٿو.

پَل به مون کان پري نه ٿيندي ڪر،
سونهن توکي ڏسيو پيو جيئان ٿو.

ڪا خوشي پيي ڪيئن ڏسي مون ڏي،
درد توسان بکيو پيو جيئان ٿو.

وقت کان ناميد ناهيان مان،
آس توکي رکيو پيو جيئان ٿو.

حال ڪهڙا پڇين ٿو تون ”لياقت“ کان،
دوست! ڏاڍو ڏکيو پيو جيئان ٿو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

او حسينو! منهنجي هي دل ڪيڪلي،
زندگي جي پيار جا پل ڪيڪلي.

جو تڙيو آهي رهيو هر مُند ۾،
درد منهنجي جو اهو گل ڪيڪلي.

ڪاش مون کي ڇئي ڪڏهن منهنجو سڄڻ،
هي چمڻ لئہ منهنجا ٻئي ڳل ڪيڪلي.

پيار ڳولي سو بہ ٿو هن دور ۾؟
دوستو! من منهنجو پاڳل ڪيڪلي.

سُڻ شمس تون سُڻ ميان منصور تون،
منهنجو سِر ۽ منهنجي هي کل ڪيڪلي.

بي خبر هوس خوش هيس ڪيڏو تڏهن،
او "لياقت" منهنجي هي قُل ڪُل ڪيڪلي.

ڪيڪلي = (ڪنهن کي ڪپي)

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڏور چو تو وڃين سور تي تو پوان،
ڇُور آهيان اڃا ڇور تي تو پوان.

چنڊ مون کي نظر ڪيئن اَچي ڪو پلا،
تو سوا آئون بي نور تي تو پوان.

عشقِ موسيٰ مثل حُسن تنهنجو خدا،
آءُ وچ ۾ پرين طُور تي تو پوان.

پيار منٿون ڪري ڪين تو کان گُهران،
مان هٿان دل جي مجبور تي تو پوان.

دل چوي تي، اَناالُحق جا نعرا هڻان،
گڏ ڏسي توکي منصور تي تو پوان.

پنهنجو ”لياقت“ مون کان تون سهارو نہ ڦر،
آ قسم تنهنجو معذور تي تو پوان.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

دل کي سنگدل جي چاهت تڙپائي ٿي،
مَن کي هڪ طرفي محبت تڙپائي ٿي.

جنهن کي پوڄا لاءِ مون من ۾ سانديو آ،
مون کي سا سُهڻي صورت تڙپائي ٿي.

تنها ڪٽجي يا گڏجي ڪٽجي ڪنهن سان،
دوست حياتي هر حالت تڙپائي ٿي.

ڪمپيوٽر جوڙيو تو آهي جس لهڻي ليڪن،
ماڻهوءَ کي اڄ پيٽ غربت تڙپائي ٿي.

ڪاش هجي ها پنهنجو ڪو ساٿي "لياقت"،
ڪڏهين، ڪڏهين هي حسرت تڙپائي ٿي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

هو جڏهن مون سان روبرو ٿيندي،
سا گهڙي ڪيڏي خوبرو ٿيندي.

وقت تنهن منهنجو حال ڇا هوندو،
وقت جنهن هن سان گفتگو ٿيندي.

پيار هن جو نہ جي مليو مون کي،
زندگي پوءِ هرويرو ٿيندي.

جي خدا هن سوا ڏني جنت،
مون کي دوزخ جي جستجو ٿيندي.

جي خدا جي بہ ڪائي صورت آ،
سچ سڄڻ جي ئي هوبهو ٿيندي.

عشق هُن جي ۾ جي مئس ”لياقت“،
عاشقي منهنجي سرخرو ٿيندي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

گلاب منهنجي خوشي جو ٽڙيو نہ اڄ تائين،
زمين دل جي تي سانوڻ وسيو نہ اڄ تائين.

اسان تہ روئي روئي ديد آ وڃائي پر،
ڪو لڙڪ هن جي اکين مان ڪريو نہ اڄ تائين.

ڏنو اسان جي جگر کي بہ چاڪ ڪنهن اهڙو،
اي زندگي سو اسان کان سبيو نہ اڄ تائين.

ويو وڃڻ ڪاڻ ڪوئي ڪهي محبت ۾،
جمار گذري وئي هو وريو نہ اڄ تائين.

ڪري ويون مون کي گهايل اکيون جيڪي "ليا قت"،
انهن اکين جو پتو ڪو مليو نہ اڄ تائين.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

وقت کوليا ڪتاب يادن جا،
مَن ۾ مهڪيا گلاب يادن جا.

ڪون آئين سانوڻيءَ ۾
دل تي برسيا عذاب يادن جا.

لوڪ ليکي نشي وتل آهيان،
مون ڪي پيتل شراب يادن جا.

ڪير ڪونهي سڏيان ٻه ڪنهن کي پيو،
آئون هان ۽ سراب يادن جا.

ڪونه "لياقت" پُڇي صدا هُن تئين،
ڪير ڏيندو جواب يادن جا.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

هن جي نظر شفا آ نهاري ته چا ڪبي،
بگڙيل نصيب منهنجو سنواري ته چا ڪبي.

جنهن کي ڏسيو ايئن ته نري هانو دوستو،
ير ۾ سڏي ڪڏهن جي ويهاري ته چا ڪبي.

چت تي چڙهي سدائين تڪي راهه چنڊ جي.
مون سان جي پيار پنهنجو پچاري ته چا ڪبي.

پل به ملڻ سندن جو سئو ڪن جمار جو،
جيون سڄو ڪني جي گذاري ته چا ڪبي.

گذري اڳيان وئي جو لڳي ڪنهن نديءَ جيان،
مان جو اُجو صدين ڪان پياري ته چا ڪبي.

”لياقت“ سندن گهٽيءَ مان گذر روز ٿو ڪيان.
ڪولي دري ڪڏهن جي ڪيڪاري ته چا ڪبي.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

ڪٿي سوچيو هو ڪو اهڙو جهان تي پوندو،
زبان هوندي ماڻهو بي زبان تي پوندو.

خير آهي پورو بيو زيان ٿيڻو آ،
مڪين کي ڪو بچائي مڪان تي پوندو.

هي موت منهنجي بدن جو دڪان ڍاهيندي،
دڪاندار ڪني آ دڪان تي پوندو.

جي عشق جي نظرئي سان سوچيو سائين!
اهو عزازيل هستي مهان تي پوندو.

نه چڙهه ڪوني تي ڪري آسمان مان پوندو،
اي چنڊ، چنڊ جو توڏي ڏيان تي پوندو.

ڪڏهن به وڙهين جي جهل سان ته سڌ ڪجانءِ مون کي،
جي تير ٿيندين تون ”لياقت“ ڪمان تي پوندو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

هتوڙو ۽ ڏاتو هٿن ۾ ڏسان پيو،
بهارن کي ايندي چمن ۾ ڏسان پيو.

هي مظلوم هاڻي خبردار آهي،
مان ظالم جي قسمت ڏچن ۾ ڏسان پيو،

هي انسان ترقي ڪندو ڇيهہ ٻي پي،
انهي جو اجهو مان گگن ۾ ڏسان پيو.

تڪي روس ٻيو ڪو نڪي آمريڪا،
سڄي پورنءِ هڪڙي وطن ۾ ڏسان پيو.

غريبي اميري خدا ناهي ناهي،
اها سوچ هر ڪنهن ذهن ۾ ڏسان پيو.

جو بيمار رهندو اچي پيو صدين کان،
ايندي مان صحت تنهن اسن ۾ ڏسان ٿو.

وتيون وقت پيو ٿو اچي انقلابي
انهيءَ کان "لياقت" دڳن ۾ ڏسان پيو.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

خوشي ڇا هي پَتو ناهي، ڏُکن جي پيا پُکي آهيون،
وچوڙو آهي لڳندو جي توڙي رهندا ڪٺي آهيون.

اسان ماڻهو صفا سادا، نڪي ٻن ۾ نه ڪي ٽن ۾،
تڏهن شايد اسان ڪنهن کي نه وڻندا تنهن ڪري آهيون.

نه ڪي اڀ تي اسان آهيون، نه ڪي ڀونءِ تي اسان آهيون،
خدا ڄاڻي ڪٿان وچڙي خبر ناهي ڪٿي آهيون.

اسان کي ڪجهه نٿو سمجهي زمانو جي ته ڇا ٿي پيو،
اسان به ته تنهن زماني کي سُٺو چوندا ڪٿي آهيون.

ورڻ پنهنجو نه وس پنهنجي ۾ هاڻي ڪو رهيو آهي،
”لياقت“ پيار ۾ ڏاڍا ويا نڪري پري آهيون.

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

جڏهن ڪو ماڻهو ننڍين ننڍين شين تي سوچڻ لڳي ۽ انهن کي سمجهڻ ۾ رڌل رهي ۽ ان جي گهرائي ۾ غير معمولي حد تائين گم ٿيندي نظر اچي ته پڪ ڄاڻو انهي ماڻهو تي ذات مهربان ٿيڻ لڳي آهي.

جنهن ماڻهو تي ذات مهربان ٿي چڪي هوندي آهي اهو ماڻهو ارد گرد جي ماحول کي جاچڻ جُوچڻ ۽ سمجهڻ کان پوءِ ڪائنات ۾ موجود مختلف نظارن جو گهرائي سان مطالعو ڪرڻ لاءِ ذات جي براق تي سوار ٿي پاتال کان پولار تائين جو سير سفر آساني سان طئي ڪري وٺندو آهي ان کان پوءِ گل خوشبو رنگ پوپٽ، پنيوريون، پتنگ، چنڊ، تارا، ڪتيون ۽ فطرت جا انيڪ منظر پنهنجي ذات جي ٻل تي خوبصورتي سان چٽڻ شروع ڪندو آهي. مان سمجهان ٿو ته لياقت تي ذات ان ڏينهن کان مهربان ٿيڻ لڳي هئي جنهن ڏينهن لياقت پنهنجي منهن ننگڙا نمائي دا جيون تيوين پالٺا ڳائيندو ڳوٺ کان ٻنين طرف وڃي رهيو هو ته جيئن ڪاچي جا مٺا ڳنا ۽ ڪاڻجن ۽ مختلف جڙين ٻوٽين جو واس به وٺجي. ان مهل هن جي چاچي مهر علي عرف مهرو پيهي تي چڙهي جهار پئي هڪلي ۽ هٿ ۾ جهليل ڪٽڪ جي رکي ماني ڏي پئي کاڌي مهرو جڏهن لياقت جو آواز ٻڌو ته هن کي پاڻ ڏانهن اچڻ لاءِ سڏ ڪيائين هي جڏهن چاچي وٽ پهتو ته چاچس مهرو هن ڏانهن هٿ وڌائيندي چيو ته هي وٺ ڪٽڪ جي ماني چا ياد ڪندين ان وقت لياقت جي خوشي جي انتها ڪانه هئي ڇو جو ڪٽڪ جي ماني ڪاڇي جي ماڻهو کي ڪنهن خاص ڏڻ تي نصيب ٿيندي هئي تنهن ڪري هن ننڍڙي ٻار کي چوٿائي ڪٽڪ جي ماني سا به اڻ منڊاڻي ملڻ ڪنهن معجزي کان گهٽ ڪانه هئي تنهن ڪري هن ان ڪافي کي وري وري پئي ڳايو اهو انهي ڪري پئي ڳايو ته شايد هن کي ڪافي جي ڳائڻ سان پيهر ڪٽڪ جي ماني ملندي اهڙي طرح شاعري ڳائڻ کان شاعري ڪرڻ تائين جو هنر هن کي هٿ اچي ويو هاڻي هن وٽ پنهنجو مضبوط تخيل موجود آهي شعر جو انداز تمام نرالو منفرد ۽ سڀ کان الڳ سادو سلوڻو هئڻ ڪري هن پنهنجي سڃاڻپ به الڳ ڪرائي آهي هن جڏهن به پنهنجي مشاهداتي سگهه سهيڙي لکڻ شروع ڪيو آهي ته لفظ خود بخود هن جي اڳيان امرتا ماڻڻ لاءِ بيچين نظر آيا آهن لياقت کي جيڪڏهن پنهنجي ٿهي جي لکندڙن جو نمائنده شاعر چئجي ته انهيءَ ۾ ڪو وڌاءُ ڪونه ٿيندو هن جي شاعري ۾ عشق جي سرڪشي به ملندي ته سونهن کي سجدا به بک ۽ بدحالي خلاف مزاحمت به ملندي ته خوشحالي جا خواب به لياقت جي هن شعري مجموعي "تقدير ملي نه ملي" کي پڙهڻ کان پوءِ يقين سان چئي سگهجي ٿو ته زمين ۽ آسمان ۾ قدرت جي لڪل خزانن جون چابيون بيشڪ شاعرن جون زبانون آهن.

نقاد ٿهيم

Price: Rs.100

books.sindhsalamat.com www.sindhsalamat.com

سنڌ سلامت

www.sindhsalamat.com

سنڌ سلامت جو مشن ۽ مقصد سنڌي ٻوليءَ جي ڊجيٽلائيزيشن ۽ ڦهلاءُ کي وسيع ڪرڻ آهي ۽ پڻ دنيا سان گڏ سنڌس رفتار سان هلڻ جو سانباهو آهي، جو تـ تاريخ هميشہ انهن قومن جو احترام ڪيو آهي جن پنهنجي علمي سرمائي جي حفاظت ڪئي آهي. سنڌ سلامت پڻ پنهنجي ٻوليءَ جي بقاء خاطر سنڌي ٻوليءَ ۾ لکيل قيمتي ۽ ناياب ورثي کي ضايع ٿيڻ کان بچائڻ ۽ ان کي نـ رڳو محفوظ رکڻ پر پنهنجي اديبن، ليکڪن، محققن ۽ شاعرن جي علم، هنر ۽ تخليقن کي ڊيجيٽلائيز ڪندي دنيا جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ موجود سنڌين تائين مفت ۾ آسانيءَ سان پهچائڻ جو عزم ڪيو آهي.

اسان جي خواهش هئي تـ سنڌي مواد تي مشتمل هڪ اهڙو ڪتاب گهر قائم ڪجي جتي هر موضوع تي مشتمل ڪتاب موجود ملن. ڪتابن کي ڳولڻ ۽ ڊائونلوڊ ڪرڻ آسان هجي ۽ اينڊرائيڊ سميت آئي فون يا ونڊوز آپريٽنگ سسٽم سميت هر قسم جي ڊوائيس تي آساني سان آن لائين پڻ پڙهي سگهجي.

۽ اهو سڀ "سنڌ سلامت ڪتاب گهر" ذريعي ئي ممڪن ٿي سگهيو. اميد تـ سنڌ سلامت ڪتاب گهر ذريعي سموري دنيا ۾ موجود سنڌي نـ صرف ڀرپور لاڀ حاصل ڪندا پر سنڌ سلامت ڪتاب گهر کي وڌيڪ فائديمند بنائڻ لاءِ پنهنجو ڀورو ساٿ نڀائيندا.

books.sindhsalamat.com

سنڌ سلامت ڪتاب گهر جي اينڊرائيڊ اپليڪيشن پلي اسٽور جي هن لنڪ تان ڊائونلوڊ ڪريو:

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sindhsalamat.book